

== Velja po pošti: ==
 Za celo leto naprej . . . K 28.—
 za en mesec . . . . . 2.—20
 za Nemčijo celoletno . . . 29.—
 za ostalo inozemstvo . . . 35.—
 V Ljubljani na dom:
 Za celo leto naprej . . . K 24.—
 za en mesec . . . . . 3.—
 V upravi prejemanj mesečno . . 1.—80
 == Sobotna izdaja: ==
 Za celo leto . . . . . 7.—
 za Nemčijo celoletno . . . 9.—
 za ostalo inozemstvo . . . 12.—

SLOVENEK

== Inzerati: ==
 Enostolpna pettirvsta (72 mm široka in 3 mm visoka ali nje prostor)
 za enkrat . . . . . po 3) v
 za dva- in večkrat . . . 25.,
 pri večjih naročilih primeren popust po dogovoru.
 == Poslano: ==
 Enostolpna pettirvsta po 60 vin.
 Izhaja vsak dan, izveniš ne delje in praznike, ob 5. uri pop.
 Redna letna priloga vzni red

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
 Rokopisni se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ograde 26.511, bosn.-herc. št. 7563. — Upraviškega telefona št. 188.

Draginja živil, splošen svetovni pojav.

Kdor bi mislil, da se moramo v sedanji vojski boriti s pomanjkanjem živil samo v osrednjih državah zaradi sovražne zapore naših meja, bi se zelo motil. Resnica je marveč, da čutijo pomanjkanje živil v vseh državah in deželah na svetu. Ponekod bolj, ponekod manj. Že pred svetovno vojsko so narodni gospodarji opozarjali na ta pojav in trdili to-le: Naraščanje prebivalstva v Severni in Južni Ameriki, dvigovanje kulturnega stanja med ljudstvi v Aziji in Afriki in s tem zvezano naraščanje njihovih zahtev glede hrane — mora povzročiti stalno podraževanje vseh živil, ki se proizvajajo po vsem svetu. Ni dvoma, da bi se bili tudi brez svetovne vojske bližali zelo dragim časom. Le tolike višine draginja ne bi bila dosegla nego jo je sedaj.

Nemčija in Avstro-Ogrska sta morali že pred vojsko uvažati zelo veliko živil, in to iz vzhodne Evrope in iz prekmorskih dežel. Na Nemškem se je kmetijstvo v svojem razvoju vedno bolj uravnavalo na to, da je proizvajalo kvalitativno visoko stojenče blago, ki se je prodajalo potem v najbližjih velikih mestih. Veliko manj paznje so posvečali vprašanju, kako bi zvišali množino pridelkov. Tako je na Nemškem sadjarstvo in vrtnarstvo vedno bolj izpodrivalo pridelovanje žita. V Avstro-Ogrski je pa razvijajoča se živinoreja imela isto posledico. Na Nemškem so morali tudi večji del krme za živino uvažati iz inozemstva. Poljedelstvo je postajalo vedno bolj pomožna panoga za industrijo, v prvi vrsti za sladkorno in pivovarniško.

Tedaj pa pride vojska, katere dolgotrajnosti niti najizkušenejši državnik ni mogel v naprej slutiti. V prvem letu se je v žitni trgovini pač uvedlo urejeno državno gospodarstvo, vnovčevanje živine in najvažnejših proizvodov živinoreje: mleka in masti, se je pa skoraj neomejeno prepustilo svobodni igri moči. Šele kasneje so jeli nad poljedelstvom in živinorejo uvajati najstrožje državno nadzorstvo, porabo dotičnih pridelkov pa urejati potom izkaznic.

Domalega tako kakor na Nemškem in pri nas je tudi v sovražnih državah. Tudi tam so računali z razmeroma kratko vojsko. Na Ruskem, Angleškem in Francoskem so brezobzirno klali živino, da so dobivali vojaki mesno hrano, katere večina niti vajeni niso bili. Sedaj v vseh teh treh državah že občutno primanjkuje živine. V Rusiji so uvedli sistem brezmesnih dni, kakor ga imamo v osrednjih državah. Toda ne le živine, nego tudi drugih za ljudsko prehrano važnih poljskih pridelkov

že zelo primanjkuje v sovražnih državah. Koncem leta 1914. je razpolagala Rusija še skoraj z vsem pridelkom istega leta, ker je mogla preko Vladivostoka le malo izvoziti v zavezniške in nevtralne dežele. L. 1915. na Ruskem zato še ni bilo nobenega pomanjkanja žita. Letina 1914 je bila zelo dobra, 1915 pa razmeroma ugodna. Drugače so se pa razvile razmere v tekočem letu. Letos imajo na Ruskem slabo letino, kakor že dolgo ne. Zaradi pomanjkanja ljudi so mogli obdelati in obsejati samo nekako polovico njiv. Žito je spomladi ugodno kazalo, a kasneje je preobilo deževje močno škodovalo setvam, tako da so v srednji in južni Rusiji strahotno malo pridelali.

Nič boljše niso razmere na Francoskem in v britanski državi. Letini 1914 in 1915 nista bili slabi. Dolgotrajna vojna, pomanjkanje delavnih moči po francoskih vaseh je pa povzročilo, da se francosko poljedelstvo bliža popolnemu propadu, proti čemur ne pomagajo nič vse vladne odredbe, ki je za svoje temopolte kolonialne prebivalce uvedla prisilno delo v francoski industriji in kmetijstvu.

Na Angleškem, kjer je vse delazmožno prebivalstvo odšlo k industriji, armadi ali mornarici, tako manjka poljedelskih delavnih moči, da skoro ne bodo mogli pospraviti letošnjih pridelkov, ne sejati ozimne. Sicer pa prideluje Anglija le majhen drobec svoje potrebe doma, v glavnem je pa navezana na uvoz še veliko bolj nego Francija. Leto 1914. in 1915. so imeli v Kanadi, Avstraliji in v Egiptu izvrstni letini. Zato lani vkljub otsri podmorski vojski, ki je uničila veliko ladij, v zapadnih državah — kamor spada tudi Italija — ni bilo čutiti posebnega pomanjkanja žita, ker jih je mogla Anglija v zadostni meri zalagati. Drugače je letos. Letos morajo Amerika, Avstralija, Indija in Egipt skrbeti ne le za potrebo Anglije in njenih zaveznikov, marveč tudi vseh nevtralnih držav. Kanada ima pa letos zaznamovati izredno slabo letino; žetev v Združenih državah je izpadla zelo srednje, pomorske vozne in zavarovalne premije so zaradi podmorske vojske ogromno poskočile, s tem pa tudi cena izvoznemu žitu za zapadne in nevtralne države. Posledica je izredna draginja vseh teh živil, ki se ne kaže samo na Angleškem in v Združenih državah, marveč tudi v nevtralnih deželah, katerih prekomorski dovoz nadzoruje Anglija. »Neue Zürcher Zeitung« preračunava potrebo čisto zapadne Evrope na prekomorskem žitu s 170 milijoni met, stotov na leto. Obenem pa predločuje, da bo znašal v tekočem letu celokupni ameriški, avstralski, indski in severnoafriški uvoz, vštevši tudi manjše množine, ki bi uteg-

nile priti iz azijske Rusije, — samo približno 140 milijonov met, stotov. Preko manjkajočih 30 milijonov met, stotov si bodo morali v sovražnih deželah pomagati z nadomestili kakor bodo vedeli in znali.

Kar velja o živini in žitu, velja v skoraj enaki meri tudi o vseh drugih živilih in ravnotako o množstevnih drugih proizvodih, ki se odtežajo industriji in porabljajo izključno le za vojno službo. Tako na primer razno kovinsko blago, kemični proizvodi itd. Vojska se je v vseh državah razvila v ciklopa, ki stresa vse dosežanje gospodarske pogoje in izkušnje in jih hoče docela prevreči. To nam jamči, da brezumnost naših sovražnikov ne bo triumfirala nad nami, marveč da nam bo naše brezmejne žrtve v sedanji vojski poplačal za nas časten in trajen mir.

Izza fronte.

(Izvirno poročilo »Slovenca« s tolminskega bojišča.)

Pretočilo se je eno leto, začelo je drugo: življenje teče v isti smeri naprej, isto drugo režejo valovi, brezobzirno in trdo. Zamolklo gromenje topov odmeva tu pa tam v jasni dan ali v temno noč, ragljanje strojnice odmeva in pokanje ročnih granat. Ljudje potihnejo pri svojem delu, poslušnejo, občutijo morda vse ono tajno, pridušeno, kar se godi ob vsem tem in vendar niso plašni, prišli so že do velikega spoznanja, da vse mora biti kakor je, sicer bi ne bilo. Potem nastane mir, popoln in dolg mir. Ljudem je neprijetno. Da, jaz sem zapazil to, da so ljudje bolj neprijetno razburjeni v mirnih dneh, kot v dneh strastnih bitk. V dneh miru leži v zraku nekaj skrivnega, nekaj zlobno razmišljujočega, ki ima v kratkem biti razodeto. Ljudje si pravijo: »Mirno je. Kaj tuhta sovražnik?« Veliko večja sila poguma jih objame, ko zopet zagrmijo topovi in se razdivja boj.

Tu in tam priletijo zrakoplovi; ostro brnenje in piki šrapnelov: bele meglice visoko nad horizontom jih naznanjajo. V loku preleti del fronte, kroži kot ptica in se spusti zopet v megleno obzorje, če ni obsojen, da se spusti na tla preje, kot se je zgodilo onemu na Bohinjski Bistrici. Drugi dan potem ga je iskal drug zrakoplov, ki je šel približno po isti poti, krožil je dolgo nad našimi gorami, delal ovinke in se slednjič povrnil nazaj. Ljudje so takoj uganili po njegovem obnašanju, kaj išče in koj nato smo zvedeli nesrečo, ki je zadeja tovariša prejšnji dan.

V mirnih nočeh in temnih ližejo obronke, kjer leže naše in sovražne črte, svetli pasovi, izvirajoči v svetli točki temnega Kolovrata, pršeči se kot ogromna metla. Ta prizor je lep. Plazijo se kot kače, ugasnejo naenkrat in se prikažejo na drugi točki. Zelenkasta raketa se dvigne, razsvetli okolico in pada gasnoča na tla. Tu in tam posamezni piki pušk in zopet mir...

Ljudje so polni najglobokejšega zaganjanja. Ko je padla Gorica, niso mogli verjeti in ko se je novica le potrdila, jih to ni oplašilo, ampak le še potrdilo v zdravem prepričanju, da so tedaj naše gore res nezavzetne in da bo naša armada plačala sovražniku za rop Gorice pošteno. Z isto hladnokrvnostjo delajo na svoji zemlji v največji bližini fronte, žive v najtesnejšem stiku z vojnimi grozotami, kot da so se borili in zrastle v tem, skoraj brezbrizni so, bolj jih samo vsako dejanje sovražnika na naših ljudeh, na naši zemlji.

Pridelki so bili to leto, izvzemši sadje, precej dobri — sploh so naši ljudje z malim in slabim zadovoljni. Zemlja se je obdelala vsa, s pomočjo vojaštva in otrok. Ni treba omeniti, da je bilo tem, ki so ostali doma, napeti vseh sil, dostikrat podvojenih sil, da so zmagali teže dela in s tem rešili veliko vprašanje aprovizacije naše države. Nikdar ne smemo pozabiti, da se žene in otroci borijo z isto žilavostjo proti sovražniku, kot možje v fronti, samo način bojevanja in orodje je različno. In tudi tega ne smemo prezreti, da zahteva ta boj tudi žrtve in moremo želeli samo skorajšnjega oddiha vsem, ki so se vtrdili v trpljenju, a vendar ne preje, dokler bo Lah iztezal roke po Triglavu, ki zre s prezirom nanj, trdo in neusmiljeno, ter mu ne pusti preplezati svojih sten in onečastiti naše domovine.

Šole so priče pri nas že povsodi do največje bližine fronte, kjer izvršujejo naši učitelji in učiteljice svojo lepo dolžnost in vzgajajo naš bodoči narod v pravem duhu vernega Slovenca: Vse za vero, dom, cesarja! Res, da je stališče tega stanu v sedanji draginjski krizi nekoliko težko, skoraj nestrpljivo, a upajmo, da bodo naši ljudje in oblasti vedeli ceniti njih delo za bodoče in jim olajšali življenje mirne dobe, ki pride.

Sedaj, sredi septembra, ko so Lah nameravali vzeti Trst, tu ni bilo hudih bojev, le daljno bobnenje se je slišalo nepretrgano z veliko silo. Zadnje dni so namerili svoj ogenj tudi na Mrzli vrh in Krn, a brez uspeha. Umetne trd-

LISTEK.

Poletni in zimski čas.

V državni naredbi, s katero je bil s 1. majem zaukazan poletni čas, je bilo tudi določeno, da se vrnemo s 1. oktobrom zopet k srednjeevropskemu času, ki ga sedaj, ko imamo poletni čas, lahko imenujemo zimski čas.

Razdelitev časa v poletni in zimski se je začela takrat, ko je Bog zaklical Adamu: »V potu svojega obraza boš jedel kruh.« In ta razdelitev se je držala povsod, dokler takimenovala kultura ni spredila človeškega rodu, in kamor še ni segla ta lažikultura, tam se je drže še dandanes brezpostavne sile. S postavno naredbo vpeljani poletni čas hoče doseči samo to, da bi ljudje poleti prej vstajali in tako pametno izrabljali solčno svetlobo. Naš slovenski kmet in vsi pametni ljudje starih časov so pa to že davno prakticirali: poleti so vstajali zgodaj, pozimi pa bolj pozno; imeli so poletni in zimski čas.

»Kultura« je pa obrnila vse narode. Če hodiš poleti ob solnčnem vzhodu po ljubljanskih ulicah, slišiš sicer z Grada glasno žvižganje kosov in petje vsakovrstnih ptičev, da se ti zdi, kakor bi bil Grad velika plitja kletka, toda ulice so skoro vse praz-

ne. Tuintam stoji kak stražnik, nekaj po-božnih duš hiti v cerkev, drugo je pa še vse pod odejo. In ko stoji solnce že visoko na nebu, vidiš to in ono okno še zaprto in zasto. Zvečer pa si pridijo oči in živce pri elektriki in petroleju do polnoči. To je »kultura«.

Benjamin Franklin, ki je iznašel streljivo, je tudi jutraj dolgo spal, kakor se je spodobilo za uda kulturnega naroda. Nekdaj se je pa zbudil ob 6. uri jutraj, ko je solnce ravno vzhajalo. Kar začudil se je, ko je videl sobo vso svetlo. Začel je premišljevat, koliko luči in zdravja potratijo kulturni ljudje, ko prespivajo najlepše jutranje ure, pa je napisal za svoje rojake pismo, v katerem svetuje tole:

»1. Za vsako okno, ki se najde ob solnčnem vzhodu še zastirto, da ne more solnce posijati vanj, naj se plača en zlat (Louis) davka.

2. Ob solnčnem vzhodu naj se zvoni z vsemi zvonovi. Če to ne bo nič pomagalo, naj se v vsaki ulici ustrelji enkrat s topom.

To so zelo pametni nasveti. Državna oblast je pa ta problem drugače rešila. Gotilničarji so imeli včasih navado, da so uro pomaknili nazaj, če so hoteli, da bi gostje ostali dalj časa v gostilni. Država je pa pomaknila naprej in je s tem dosegla, da so »kulturni« ljudje prej vstajali.

Zato nimamo nič proti poletnemu ča-

su: je pač zdravilo proti kulturni bolezní poznega vstajanja. Vsako zdravilo je pa treba pametno rabiti. Tako n. pr. mora naš kmet ob nedeljah najprej živino preskrbeti, potem gre pa k šesti maši. Po poletnem času mu pa pride šesta ura prezgodaj. Zakaj bi se šesta maša ne preložila na sedmo uro? Saj ima postava o poletnem času namen, prihraniti nekaj svečave. Če bi se pa vsled poleinega časa svečave več potratilo, je pač pametno, da se tista opravila postavijo za eno uro nazaj.

Poletni čas se od nas poslavlja. Jokali se ne bomo za njim. In če nam ga maj zopet prinese, ga bomo sprejeli z mirnim srcem. Toda nepokvarjeno slovensko ljudstvo ga ne potrebuje, ker že ima s svoj poletni in svoj zimski čas.

Solnce, mesec in zvezde v oktobru 1916.

(Srednjeevropski čas.)

Od solnca prihajajo žarki na zemljo vzporedno v ravnih črtah. Če zadevajo kako ploskev navpično, jih zadene nanje največ. Manj jih zadene isto ploskev, če jo obsevajo poševno, in čim bolj poševno jo obsevajo, tem manj jih jo zadene. In čim manj žarkov, tem manjša je svetloba in gorkota. To resnico bomo sedaj vedno bolj čutili. V začetku oktobra je solnce ne-

kaj nad 3 stopinje pod nebnim ekvatorjem, na koncu pa že nad 14 stopinj. Kot, v katerem padajo na koncu oktobra solnični žarki v sredi Kranjske na zemljo, znaša še samo 30 stopinj. Marsikaka hiša ob severnem vzhodu gorovja, ki se vleče od zahoda proti vzhodu, se bo ta mesec poslovala od solnca in jo bo obdala mrzla zimska senca. Proti koncu oktobra pade včasih tudi že sneg. Ob jasnem vremenu so oktobrovi dnevi jako prijetni.

Solnčni vzhod je ob 46. stop. sev. šir. 1. oktobra ob 6. in zahod ob 5:40; 31. oktobra vzhaja solnce ob 6:40 in zahaja ob 4:46. Dan se torej skrajša od začetka do konca meseca za poldrugo uro.

Ves mesec se premiče solnce po ozvezdju Device in gre 3. oktobra v razdalji 3 stop. mimo zvezde Gamma in 15. v še manjši razdalji mimo Klasa (Spica), 23. pa stopi v znamenje Škorpiona.

Mesec je sedaj v vojski tudi v naših krajih prišel do večje veljave, ko žive med nami vojaki judovske in mohamedanske vere, ki se v svojem koledarju ravna po mesecu. Po tem koledarju je začetek mesca vselej ob mlaju in polna luna je sredi mesca. Jude imajo sedaj mesec tišri. Prvi dan tega mesca je bil 28. september. Takrat so imeli novo leto. Polna luna je dne 11. oktobra. Ta dan zvečer se začne praznik zelenih sotorov, ki traja osem dni. Pet

njave razrušijo topovi, naravne trdnjave stojijo.

Zima bo pred vrati. Poletje ni odločilo borbe, čakajmo pomladi in z Vstajenjem tudi zmagovalnega vstajenja miru, na svojih domih in v svojih ljubljenih gorah.

—ev.—

„Mi streči“ ...

(Izvirno poročilo »Slovenca«.)

Kompanija je bila v velikem mestu ob morskem obali. Živeli smo brez skrbi in ni smo mnogo pomišljali, kaj prinese drugi dan. Šli smo v gostilno, prav po kranjsko zapeli, pa odšli spat. Pa prišel je usodni dan. Povelje se je glasilo: Jutri maršira prva kompanija v fronto! Odhod ob 1. popoldne.

Spravljane, petje, vriskanje, vse se je mešalo v veliki spalni sobi. Jaz sem popravi svojo pisarno. S pomočjo nekaj fantov smo spravili »kiste« na dvorišče pri trenu. Ko so bile vse ropotije spravljene, sem se malo ocedil, pripasal pas ter moško stopil pred gosp. nadporočnika: »Gospod nadporočnik, pokorno javljam, da je pisarna že »zapokana«. Hkrati še prosim, g. nadporočnik, če bi smel danes zvečer v mesto.«

Dobri naš g. nadporočnik je seveda takoj dovolil.

Po povelju je šlo vse v mesto. Fantje so nakinčali kape s šopki in slovenskimi trakovi. Ravno tako mi »šarži«. Zbrali smo se pevci. Bilo nas je 12. Po štiri in štiri v vrsti smo peli slovenske narodne pesmi. Slovenska pesem je močno odmevala po italijanskih ulicah. Marsikako oko nas je zlobno pogledalo. Pa tudi solzo si videl semtertja v očeh ...

Odhod! Kompanija je pripravljena. Fantje stojé v vrstah. Gosp. nadporočnik je javil gosp. majorju svoj odhod v fronto. »Želim«, je prišel major, »celi kompaniji obilo sreče«. Več ni mogel govoriti. Stisnil je roko gosp. nadporočniku in dal znamenje za odhod. Vrste so se obrnile pa marširale skozi vrata. Na cesti je kar mrgolelo občinstva. Marsikatera solza je polzela po licu matere, ki je v duhu videla, da je tudi njen sin ravno tako marširal. Fantje so pa veselo peli in vriskali. Ponosno so korakali in okrog gledali, misleč: »Glejte, sedaj Vas pa gremo branit.«

Hoja je bila težka. Še bolj dolga pa pot. Na določeno mesto smo dospeli ob 1. zjutraj. Zasedli smo neko dolino. Vsak je pometal svoje stvari s hrbta, se vlegel in zaspal. Drugo jutro smo se prebudili, ko je bilo že solnce visoko nad nami. Vsak je poskočil hitro na noge in si začel zidati hišo. Pa ne mislite morda kake palače. O ne, hišico iz »celten«, v katerih ni človek varen pred dežjem. Če je kraška burja potegnila, pa je bil mož brez strehe ... Dnevi so potekali brez posebnosti še precej hitro. Živeli smo brez skrbi, in nikdo ni mislil, da je tik sovražnika.

Dne 8. septembra pa je Lah začel obdelovati kraško zemljo z 28 tercami. Grmelno in treskalo je precej. Okrog 5. ure popoldne udari, po mojem mnenju 15 cm granata, ravno na sredo naše dolinice. Eksplozija je bila huda. Več metrov visok stebel dima je napolnil našo dolino. Kamenje in kosi granate so šumeli v zraku. Jaz sem sedel v pisarni, ki obstoji samo iz strehe in šolske klopi ter se kratkočasil s Stifterjevim romanom »Die Narrenburg«, ko je počila granata. Zaprl sem knjigo in skočil ven pogledat, kaj da se je zgodilo. Ko se je dim razpršil in kamenje zopet popadalo na zemljo, se je zaslislalo vzdihovanje in stokanje. Nihče ni vedel, kaj mu je početi, ali naj pomaga ranjenecem, ali naj gre v kaverne, kakor se je glasilo povelje. Pa vsi so se odločili za prvo. Ranjenih je bilo četr-

tvero. Rane so bile težke in velike, pa ne smrtno. Obvezali smo ranjence za silo, položili na voz in odpeljali v bolnico. Od tega dne jih je pošiljal Lah vsak dan precejšno množino. Posebno hudo je bilo 14. septembra. Granate in šrapneli so padali, da sem mislil, da je sodnji dan. Če rečem, da jih je padlo čez 500, sem premalo povedal. Tiščali smo se v kavernah, da bi kaj ne dobili. Hvala Bogu, v teku treh dni, ko je Lah najhujše streljal, smo imeli le tri ranjence. 15. septembra je streljanje nekoliko ponehalo. Sicer pa so stari vojaki pripovedovali, da takega ognja niso na nobeni fronti videli in slišali. Moda je gotovo francoska. Pa vseeno smo veseli in zadovoljni. Kranjc se pač Italijanov ne boji. Sedaj, ko to pišem, lije dež kakor iz skafarja. Lah pa vseeno strelja. Pa kaj zato ...

Bratci veseli vsi, trala-la-la ...

Upam, da bo gospod urednik izpolnil željo ljubljanskih fantov in sprejel to-le v »Slovenca«, pa ne v »koš«. S pozdravom na vse znanke in znanke.

Škarabot Emil, enol. prost. deset.

Pri največjem avtomobilnem topu.

(Izvirno poročilo »Slovenca«.)

Čestokrat beremo v časopisih, kako pridno se oglašajo naši slovenski fantje iz bojnega polja. Zato se tudi mi čutimo dolžne, da damo kak glas, kot znamenje da smo še živi. S pozdravi smo se oglašili še iz kadra in sicer ... trdnjavskega topniškega polka. Meseca marca so pa tudi nas spoznali že sposobnim za na bojišče in nas pridružili k največjemu avtomobilskemu topu. — Na prvo postojanko smo šli na Cost Alto na južno Tirolsko, kjer smo čakali zelo zaželjene ofenzive proti Lahom. Veselili smo se ob odhodu, da je konec zime, a tje prišedši smo dobili še poldrugi meter snega na debelo. To nam seveda ni bilo nič kaj po godu, a vendar kaj hočemo. Treba je bilo precej prirediti s stanovanji. Končno smo si vse lepo uredili in čakali napada na Laha. Dež, sneg in sploh grdo vreme nam je vedno nažajalo. Kljub temu nam je minul dan za dnevom še dosti povoljno.

10. aprila smo imeli sv. mašo pri kanonu in prejeli veselino odvezo. Prišel je 15. maj kot začetni dan obračuna z Italijanom. Bili smo polni veselja, ko smo trenutek za trenutek čuli o naših uspehih in opazovali našega sovražnika, kako se je umikal nam izpred oči. Kmalo ga ni bilo več videti in treba nam je bilo pošiljati težke granate visoko čez gore za njim, toliko časa, kolikor daleč smo ga mogli doseči. Z velikim veseljem smo tudi opazovali velike, dolge kolone svežih ujetnikov, ki so se vrstile do časa, da so jih začeli pošiljati po drugih potih na varno mesto. Ko je bil Lah že tako daleč, da ga nismo mogli več doseči, smo se mi pomirili in čakali nadaljnega povelja. Prišlo se nam je ta čas pravo veselo življenje.

Bati se nam ni bilo, da nas kje sovražnik opazuje; zato smo si skoro vsak večer napravili pravi pastirski ogenj, zbrali se okrog njega in prepevali domače pesmi. Dozdevalo se nam je, kakor da smo doma. Škoda samo, da ni trajalo to dalj časa, kajti kmalo je prišlo povelje, da moramo odriniti za bežnim sovražnikom in mu kazati pot naprej.

Sedaj smo šele videli, kako se je mudilo polentarju, kajti v okolici mesta Asiago, že daleč v Italiji smo mu mogli zopet do živga. Nato je pa ofenziva kmalu končala in mi smo ostali na tej bojni črti kot straža, da obišči sovražnik mirno na kraju, kjer mu je odmerjeno. Če se le količkaj premakne, že prejme kot svarilo od nas nekaj, kar mu seveda ni posebno po godu.

dni prej (7. okt.) imajo veliki spravi dan.

— Turki imajo 28. oktobra svoje novo leto.

Venera se meseca oktobra oddalji od zemlje za 31 milijonov kilometrov. Dne 3. julija je bila med zemljo in solncem. Tedaj je bil njen »mlaj« in je bila zemlja najbližje. Ker ima krajšo pot okoli solca in se premiče hitreje kakor zemlja, se je kmalu po »mlaju« zopet prikazala na desni strani solca kot ozek srp. Sedaj je že prav blizu »prvem kraju«. Kedar je popolnoma jasen dan, se vidi tudi podnevi s prostim očesom; samo najti jo je težko. Skoro ves mesec potuje po ozvezdju Leva in dosepe 29. oktobra v ozvezdje Device. Dne 6. in 7. oktobra se bo videla prav blizu Regula, največje zvezde v Levu. Vzhaja dne 1. oktobra ob dveh zjutraj in potem vedno pozneje, 31. oktobra ob treh zjutraj.

Merkur doseže 21. oktobra svojo največjo razdaljo na desno od solca. Tedaj se bo nahajal prav blizu zvezde Gamma v Devici. Ta dan in nekaj prej in pozneje ga ne bo težko najti pred solčnim vzhodom. Spozna se po svoji rumenkasti svetlobi. Vzhaja 21. oktobra prav malo na desno od zemljepisne vzhodne točke ob tri četrti na pet zjutraj, solnce pa ob pol sedmih.

Jupiter se nahaja v Ovnu in se premiče nazaj, na desno. Vzhaja 1. oktobra ob

pol sedmih zvečer, 31. oktobra pa že pred pol peto popoldne in se torej vidi vso noč. 24. oktobra je zemlja ravno med Jupitrom in solncem.

Saturn je sedaj v Raku. S Kastorjem in Poluksom leži v začetku mesca skoro v ravni črti. Vzhaja 1. oktobra malo pred polnočjo, zadnjega malo pred 10. uro zvečer.

Mars je blizu solca in se zato ne vidi.

Med stalnicami omenimo samo ozvezdje Perzeja, ki se vidi na nebu sedaj zvečer na severovzhodni strani. Del tega ozvezdja je v Rimski cesti. Potegniti od zadnjih koles Malega voza skozi Severnico ravni črti, pa bo podaljšava teh črt zadela na drugi strani pri in v Rimski cesti na svetle zvezde. To je Perzej. V tem ozvezdju je posebno zanimiva zvezda Algol. Ravna črta od svetlejše izmed zadnjih koles Malega voza potegnjena skozi Severnico gre ravno mimo nje. Okoli Algola se vrti druga velika zvezda brez svetlobe. Kedar pride na tisto stran Algola, ki je obrnjena proti zemlji, ga deloma zakrije, tako da postane veliko manj svetel. To se ponavlja na 2 dni in 20³/₄ ur. Mesca oktobra se bo videla najmanjša svetloba Algolova ob teh-le večerih: 3. ob 8-16, 23. ob 9-58 in 26. ob 6-47.

Tako smo ga sčasoma navadili, da se nam večkrat zdi kot da bi ga ne bilo.

Imeli smo tudi že dosti odlikovanih. Zadnji čas sta bila odlikovana dva Slovenca in sicer korporala Štefan Novak in Ignacij Mežek iz Trzica pri Kranju z bronasto svetinjo. Vsled hrabrosti pred sovražnim ognjem smo bili pa od poveljstva vsi pohvaljeni. — Na veliko veselje prejema tudi zelo pogosto od svojih domačih poročila o tamošnjih razmerah, tako da nimamo skrbi. Zelo radi bi že enkrat videli svoje domače. Tolaži nas vedno upanje, da ta dan mogoče vseeno ni daleč. Končamo s srčnimi pozdravi vsem Slovincem z željo: »Na skorajšnje svidenje!« Srečko Žumer, topničar. Štefan Novak in Ignacij Mežek, korporala; Ludovik Zakrajšek, formajster. Topničarji: Adamič Anton, Aušič Anton, Božič Joško, Belič Ivan, Cerkl Janez, Rumac Anton, Žgajnar Janez, Pritekelj Matija, Noč Mihael, Perič Avgust, Petrovič Viktor, Masle Ivan, Klofutar Franc, Strnišek Davorin, Markež Simon, Suvre Franc, Božnik Ferdinand, Kranjc Franc.

Rombon.

(Izvirno poročilo »Slovenca«.)

Komu je neznana ta beseda? Komu je neznan ta primorski orjak, čigar visoka glava se dviga nad 2000 m nad morjem in je letos že tretjič z novim snegom pokrita? Komu so neznani hrabri branitelji beloglavega očaka? Komu so neznani vedni in brezuspešni napadi Italijanov, da bi se ga polastili? Menda ga že ni človeka, ki bi o njem ničesar ne čul. Zopetni napadi, ki jih je polentar zadnje dni z vso svojo artiljerijsko in infanterijsko močjo obnovil, nadejajoč prisvojiti si ga, so postali kot vsi prejšnji brezuspešni. Hrabra bramba zaščitnika bovske kotline in topništvo sta si vnovič priborala lavorjev venec. Kako hudo so bili Italijani tepeni, se vidi iz tega, da so pustili na bojišču na tisoče in tisoče bitij. Posebno pa mu bodo napadi 16. t. m. ostali v spominu. Ta dan je namerila vsa sovražna artiljerija od najmanjšega do največjega kalibra svoj ogenj na ceste, baterije in strelne jarke. Z vso ljutostjo, a najhujše pa je udrihala po visokem Rombonu, ki ga je imela očitno namen znižati za par metrov, in bovske kotlino. Da naše baterije tudi niso držale križem rok, je razumljivo. Dim razpočenih granat je postal tako gost, da se ni moglo več določiti pravo mesto eksplozije. Temu groznemu treskanju se pridružila še ogenj pehote. Ta grozna pesem, ki je odmevala daleč na okoli, je trajala skoraj celi dan ter se končala z bobnočim ognjem in s popolno zmago za nas.

Ta dan smo imeli zopet čast pokazati Italijanom in svetu staro resnico, da »slovenska kri ne falik«. Za hrabro brambo in slavno zmago proti silni premoči pa nam je armadno vodstvo poddelilo za ta dan trikratno dnevno plačo in priboljšek menaže.

Ulčar.

Ob priliki »italijanske zmage« na Rombonu vam pošiljamo presrečne pozdrave kakor tudi vsem bralcem in prijateljem vašega cenjenega lista: Jakob Ulčar, telefonist; Andrej Markič, topničar; Lovro Lavrenčič, poddesetnik; Matej Kogovšek, topničar; Leopold Knapič, topničar; Janko Zavolovšek, desetnik.

Kanalski begunci na Banjski planoti.

(Izvirno poročilo Slovenca.)

Z dovoljenjem sem šel v Kanal dne 11. septembra 1916 in se vrnil 12. septembra zvečer. Pregledal sem Kanal po možnosti, da nekoliko poročam kanalskim beguncem; seveda dosti dobrega ne bo, žalibog. Bodo vsaj nekateri begunci imeli malo sliko o Kanalu in zato bodo že pripravljeni na razdejanje pri svoji vrnitvi.

Kako izgleda naš lepi in prijazni Kanal? Dosedaj še ne tako hudo, kakor se je pripovedovalo, da je namreč Kanal popolnoma porušen, da ni več nobene stene pokoncu. Cerkev ni pogorela, le od granat je poškodovana, in sicer na ladji so jo zadele tri granate in prebile obok iz opeke in pretrgale eno železno vez. V svetišče v obok je zadela ena granata in prebila obok iz »lahnjeka«. Zidovje v ladji močno trpi od mokrote, manj svetišče. Od kosov granat je poškodovano zidovje, razbije klopi in spovednice, križev pot, orglje: (zgradil Comelli leta 1791). Brez poškodbe skoraj so vsi trije oltarji, prižnica, misijonski križ. Gotično svetišče, obokano, je poškodovano od ene granate, po mokroti trpi manj, kakor ladja. Gotična okna so porušena, les in slikana stekla; slika Spremenjenje Jezusovo na gori Tabor je poškodovana. Klopi v svetišču so ostale. Oba stran-

ska oltarja sta ohranjena z izjemo malenkostnih poškodb; oltarne podobe so brez poškodb. Zakristija je do tal pogorela; umivalnik iz črnega marmorja je vsled ognja razpočil. Od dima je požarcelo zidovje tudi v kapeli sv. Antona in dalje v cerkvi, ki je bila nanovo restavrirana in preslikana v letih 1899 do 1900. Na slikah je velika škoda. Cerkev je bila prvokrat obstrreljevana III. nedeljo po Binkoštih 1915. Ta dan je bila sv. maša ob 6. uri v kapeli sv. Antona; cerkev je bila polna ljudi, po sv. obhajilu so pričele padati granate na zvonik, nič manj kot 16 v 20 minutah. Zvonik je bil prebit in precej poškodovan, a od takrat so ga pustili pri miru, le cerkev je pozneje bila poškodovana. Tedaj je zadela ena granata tudi v župnišče. Streha zvonika je raztrgana, a križ še stoji in zvonovi so tudi v zvoniku. Cerkvena oprava, kar je bilo dragocenejše, je bila začasa rešena, le slabejša je ostala in bila shranjena za oltarjem sv. Antona s svečami vred, katerih je bilo čez 40 kg. To je bilo dolgo časa tam nedotaknjeno — do februarja — a sedaj so vse sveče z velikonočno vred odnešene.

V Kanalu je pogorela šola takoj v začetku, le klet je ostala in mogoče, kar je bilo tam shranjenega. Dalje je pogorelo več hiš sredi trga, kakor: sodnija, občinska hiša, notarja Terkuha in druge proti gradu; dalje hotel »Uloga«, ostala je obokana klet, v kateri je bilo obilno blaga naloženega od več strank, katero je pa vse zgorelo, ker je ogenj vdrl v klet in restavracijske dvorane. Dalje je zgorela Križničeva hiša s salonom vred, hotel je ostal. Pogorelo je okoli 11 hiš, popolnoma porušeni sta dve. Drugih poškodb je seveda vse polno in strehe so skoraj vse poškodovane, da teče voda v stanovanja. Hiše zraven Soče so najmanj poškodovane, tako je brez poškodb »stari farovž«. Cesta iz Kanala v grad je vsa razbita. Gorenja vas in drugi kraji na desni strani Soče so večinoma malo trpeli, ker Avstriji ne streljajo v vasi, ako ni nujna potreba; zato so na desnem bregu Soče, katera so Italijani takoj v začetku zasedli, vse cerkve v dobrem stanju, a na levem bregu skoraj vse od Italijanov hudo razbite. — V Gorenji vasi je pogorela Bavdaževa hiša; drugih hiš je malo poškodovanih. V nekaterih vasi, kakor na desnem bregu tik Soče se nahajajo še nekateri ljudje.

Zadnje dni je streljanje s topovi od strani Italijanov jako močno in tedaj bo gotovo še marsikatera razvalina več.

V. K.

Pogrešane družine s Primorskega.

Pegan Klement, Feldwebel, k. u. k. Gend. Z. Komand. Elbassan, Albanien, išče svojo soprogo Uršulo Pegan in sina Josipa, stanujoča v Gorici, Radeckega ulica 24. — Marija Boštjančič, Novo mesto, Križevniška ulica št. 184, Dolenjsko, išče svojega moža Jožefa, stanujočega v Gorici, Ma S. Pietro 49. — Stefan Petrovič, cm M. B. 1/4 R, Feldpost išče svoje stariše, stanujoče v Dragovici št. 87, p. Grgr pri Gorici. — Cencič Josel, k. k. Ldst. R., V. Bat., 11. Komp., IV. Zug, Feldpost išče družino Jožefa Cencič iz Volč pri Tolminu št. 23. — Jarc Andrej, L. I. R. 26, Sieberer Waisenhaus, Innsbruck, išče svojo ženo Jožefa iz St. Petra pri Gorici. — Katarina Pintar, Welken-dorf Nr. 16 (Pfauhof) N. O., išče svojega moža Janeza Pintar iz Solkana. — Anton Ipavec, k. u. k. F. J. B. 9, 22. Marsch-Komp., Feldpost išče Ano Dročin, svojo hčerko Ksaverijo Ipavec iz Gorice, via Campo Santo 32, in Jakoba Stucin, via Ascoli 11. — Johann Travižan, k. k. Ldst. Et. Ass. Kom. IV., Feldpost išče Terezijo Travižan, via Grabizio 6, Marijo Badoliti istotam in Katarino Travižan, via Grabizio 15, vsi iz Gorice. — Franc Jakin, k. u. k. Bau-Kmp. 24/97, Feldpost išče svojo mater Jožefo Jakin in pet bratov iz Kozane pri Kojskem v Brdih. — Franc Saksida, na Siksidu pri Dornbergu št. 263, išče svojo hčerko Felicito Saksida, stanujočo v Gorici, via Drossi št. 7. — Šinek Zvonimir, VII. Ersatz, Komp. Magazin beim Gasthaus Pfeiler in Mureck, Steiermark, išče družino Rajkoto Šinek, stanujočo v St. Petru pri Gorici. — Avgustin Frančeskin, St. Martin Kapfenberg, Steiermark, išče svojo otroka Franca in Gotarda Frančeskin. — Vincencija Žizmond, zavod sv. Nikolaja, Trst, išče svoje stariše Antona in Jožefo Žizmond iz Vogerskega 38 pri Renčah.

Naša kri.

— Slovenski junaki. Iz št. Vida pri Zatičini se nam poroča, da je bil povodom bojev 9. julija 1916 na Tirolskem odlikovan s srebrno hrabrostno svetinjo II. razreda Kastelic Ivan iz Vel. Pec in obenem povišan v praporščaka. Imenovan je bil gojenec knezoškofijskega zavoda v St. Vidu nad Ljubljano in je v letu 1916 napravil zrelostni izpit. Nahaja se že 16 mesecev neprenehoma na bojišču pri 17. pp. — Odlikovan je bil Jožef Tumpej, ognjčar pri težkem topništvu, z železnim križcem s krono na traku hrabrostno svetinjo. Od svojega polka je dobil prvi to odlikovanje. Spomladi je pri ofenzivi na Laškem došel v Asiago. Ko je 6. junija obvezoval svoje ranjene tovariše, je priletela 15 cm laška granata in se zapčila v strop, pa se ni razpočila. Bog in Marija čuvajta še znanca, kakor dosedaj, slovenske junake.

Junaki na Vršiču.

Kot prva četa je zasedel Vršič ... polk pod poveljstvom vrlega nadporočnika E. Takrat se je sovražnik še obotavljal v prodiranju; oprezno tipajoč se je tekmo četrt leta priplazil do one meje, katero je bilo vodstvo za deželno brambo določilo kot najsprejemnejšo črto. Nato so se naše čete umaknile, da drže zadnji vrh Vršiča, kot daleč v mirno ozemlje moleči branik. Meseca avgusta in septembra 1915 so končno poizkušali Italijani z veliko premočjo osvojiti to najvažnejšo vrhinsko postojanko ob zgornji Soči. Od treh strani so gromeli topovi na neutrjeni vrh in vedno znovala pripravljali pot infanteriji, da se v najkrevnejšem ročnem meteu polasti našega vrha. S pomočjo strojnih pušk so pogumni ... ti obdržali višino, pa naj je bil boj še tako krvav in žrtve še tako velike. Veliko tovarišev so prenesli k zadnjemu počitku na pokopališče junakov.

Pač se je Lahom večkrat posrečilo, da so začasno zasedli višino, in enkrat so se že celo ustalili na njej; tedaj pa je udaril strel njihove lastne artiljerije s tako silo na vrh in v njihove lastne vrste, da so v divjem begu zapustili višino. Poslej so uprizarjali napade tako, da je posadka prve postojanke vpila »Avantil« in — čakala na tiste, ki so bili za njo.

Pršla je zima, začela se je pozicijska vojna. Naši so se za silo utrdili. S kamenjem in vrečami peska so zavarovali stojišča bojnih straž in glavno postojanko — prva 15, druga 50 korakov oddaljena od sovražnika. Pred zidove v sneg so namestili španske jezdece. Pehotni ogenj je trajal dalje, različne ročne granate in posamezni artiljerijski izstrelki so zopet nadlegovali naše. Stanovali so v jamah in se zavarovali pred sovražno artiljerijo v mokrih staniščih, vsekanih v apneni skalovje; zadovoljili so se z brambo, ker bi bilo vsako dopušljanje novih čet na globoko zasneženi strmi gorski vrh stalo neizmernih žrtev.

Spomladi 1916 je končno prišla zame-na. Novodošle čete so se takoj lotile dela, da izpopolnijo utrdbene in druge naprave. Stotnik W. je bil duša vsega dela, sam neumorno maren, je vspodbujal in opominjal tudi druge. Istočasno je pa mislil na to, da potisne sovražnika z grebena na Vršiču; kajti ondi nam je res sedel kakor na tilniku ter si je za svojo prvo postojanko zgradil še več drugih, da, imel je celo pravcati fort s topovi, ki nas je v družbi strojnih pušk, ročnih granat in pehotnega ognja neprestano nadlegoval. Pogumni stotnik se tedaj odloči, da 25. maja napade sovražnika. Pozno zvečer so odrinile patrole pod vodstvom častnikov in podčastnikov po strmih pobočjih Vršiča — vsega približno 80 mož. Presenetili so prvo stražo, laško moštvo je pobegnilo — v kolikor ni bilo pobito — v bližnjo kaverno, bilo ondi ujeto in odpeljano. Tako je bilo mogoče brez težav osvojiti tudi drugo laško postojanko. Sedaj so se seveda oglasile sovražne baterije in strojne puške in nam zaprle prodiranje. Že se je daniilo, ko so se naši odločili, da se umaknejo v lastno postojanko. Sedaj smo natančno poznali sovražno brambo. Praporščak B. je vzel s seboj za spomin novo telefon, skrinjico in dva minometala. Mrličji so pokrivali greben. Posamezni še danes leže med obema ognjema.

Lahi so dali sedaj dolgo časa mir. Imeli so dovolj dela s popraviljem in izpopolnjevanjem svojih postojank, kajti da dosedanje naprave niso bile dovolj varne, jim je pokazal naš napad. Četudi že v premoči po številu ljudi in bojnih sredstev, se je sovražnik vendarle še ojačil. Nekaj malega ... jih veže tu veliko laško moč.

Poslej je bilo treba le še velikega ognjenega napada dne 17. avgusta 1916, da smo sovražniku pregnali zadnje veselje do predrznosti. Škoda zanj je bila zopet znatna. Sedaj je skoroda podoben dan dnevu. Zjutraj pošlje Italijan svoje ročne granate, popoldne se igra artiljerija. Če je že kaj prav posebnega, prileti ta ali druga teža proti našemu taboru. To seveda ni nobena igrača. Od sovražnika smo se naučili brutalnosti izstrelkov in odgovorjamo z bolj-šim. Ponoči prihajajo svetlobne rakete in revolverse granate. Ni baš krasno življenje na Vršiču. Stroga služba, neprestana pripravljenost, mnogo bdenja, velika samotnost in številna pomanjkanja. Stisnjena na ozkem prostoru sredi kamenja in skal, dela in se brani posadka. Resen mir in tiha pridnost vlada dan in noč. Telo in duh trpita vsled neprestanih naporov in razburjenja. Tu domuje tiho junaštvo, o katerem nihče ne govori tako izlepa.

Angleški vojni minister o mirovnem vprašanju.

London, 28. septembra.

Zastopniku »United Presse of America« je izjavil angleški vojni minister Lloyd George glede na govorice o miru:

Nemčija se je odločila, da se bo vojskovala z Angleži, dokler ne bo ena stran uničena. Skrbeli bomo, da jo zadovolji-

mo. Boj se bo nadaljeval do uničenja. Ves svet, tudi nevtalci prevevani z najplemenitejšimi čustvi naj znajo, da se v tem razvoju boja ne more trpeti vmešavanje od zunaj. Angleži ni pozivala na posredovanje, ko še ni bila pripravljena na boj; zdaj ne bo trpela nobenega posredovanja, ker je pripravljena, da bo vztrajala, dokler ne bo prusko vojaško nasilstvo popolnoma uničeno.

Prijatelji Nemčije niso pretočili nobene solze, ko so tisoče angleških državljani, katere so vojaško urili le nekaj mesecev, na bojišču pokosili, obstreljevali in zastreljevali s plinami. Ti ljudje so zdaj ginjeni do solz, če mislijo na to, kaj se bo zgodilo. Suhih oči so zasledovali prve rane neenakega boja. Nobena morija, nobeno trpljenje, ki še lahko pride, ne more postati hujše, kakor trpljenje teh mrtvih vojakov, ki so morali prenesti v začetku celo pezo vojnega stroja.

Več kakor naravna zahteva po maščevanju povzroča sklep Anglije, da bo nadaljevala vojsko do popolnega uničenja. Sklepu se lahko ugovarja z ozirom na nečloveški način in na neusmiljenost bodočega boja; a vse to se more primerjati z grozovitostjo, ki bo tičala v tem, če bi se končala vojska, dokler bo civilizacija ogrožena isti sovražnik. Četudi še ne vidimo konca vojske, le ne dvomimo o tem, kakšen bo konec.

Na vprašanje dopisnika: »Ali bo tudi Francija vojna nadaljevati boj do takega konca? Ali se tudi misli vojskovati toliko časa, da se bodo lahko narekovali mirovni pogoji Nemčiji?«

Lloyd George je po daljšem odmoru rekel z zelo odločnim glasom: »Svet se še ni naučil, da bi znal ceniti, kako velika in občudovanja vredna je velikodušnost Francije. Med Angleži bo oživljala armado do zadnjega trenutka duha športa; pri Francozih bo goreča ljubezen do domovine držala pokonci armado do tistega trenutka, da se bo dosegel končni smoter; vprašali ne bodo, kdaj bo konec.«

»In Rusija?« je vprašal častnikar. Lloyd George ga je prekinil: »Rusija se bo borila do smrti. Počasi je bilo mogoče Rusijo zdramiti, a ravno tako počasi se bo pomirjevalo čustvo nasproti tistim, ki so jo prisilili v to težko vojsko. Udari v takem trenutku, ko se to najmanj pričakuje. Ne, med zavezniški ne bo nihče odpadel.« »Nikdar več!« je naše vojno geslo. Trpljenje in bolečine se pri nas množe. Strahot na bojišču ni mogoče opisati. Mislil sem, da se nahajam pred peklenjskimi vrati, ko sem videl, kako so šle miriade mož v žarečo peč in ko sem videl, da se jih je vrnilo le nekaj, ki so bili pohabljeni in ki jih ni bilo več mogoče izpoznati. Taka strahota se na svetu ne sme več ponoviti. Sredstvo, da se to konča, je v tem, da bomo naložili povzročiteljem tega zločina tako kazen, da se bo enkrat za vselej popolnoma iztrebila iz src vladajočih s pokvarjenim duhom izkušnja, da bi zopet ponovili tak začetek. To je, kar hoče Anglija.

Ogrski državni zbor.

Budimpešta 28. septembra. (K. u.) Grof Mihael Esterhazy je zahteval največjo varčnost z živili in da se morajo ozirati na manj premožne sloje. Tudi najpotrebnejši industrijskim izdelkom se morajo določiti najvišje cene. Zahteval je, naj se razširi državljanske pravice. Desider Abraham je med drugim zahteval demokratično volilno preosnovo. Od 7. ure 15 minut do 8. ure zvečer se je vršila tajna seja.

Budimpešta, 29. septembra. (K. u.) V današnji seji so govorili ogrski ministri.

Poljedeljski minister pl. Chillany je opozarjal, da je pravična razdelitev živil zelo težavno in sitno vprašanje. Uporaba sladkorja je med vojsko zelo poskočila, to povzroča pritožbe. Krompirju se bodo določile najvišje cene; gledalo se bo na koristi prebivalstva v mestih. Notranji minister pl. Sandor je rekel, da so se med vojsko poslabšale številke glede na rojstva in z ozirom na umrljivost otrok. Z ozirom na avstrijske begunce je smatrala ogrska vlada za svojo dolžnost, da ob novi sovražni invaziji priskoči Avstriji na pomoč. Čeških internirancev na Ogrskem ni. Grof Tisza je nastopil proti razširjenju volilne pravice, ker se zadnje volilne preosnove niso poizkusili, dasi se ž njo število volilcev zviša za 60 do 70 odstotkov. Ugovarjal je dalje najvišjim cenam industrijskih izdelkov. Glede na razširjenje brambene dolžnosti na duhovnike bo mogoče o tem razpravljati šele po vojski. Odločno je nastopil proti očitkom, da bi bila vlada namenoma z napačnimi cenitvami žetve varala občinstvo.

Zbornica je nato odobrila poročilo ministrskega predsednika o izrednih poboljšitvah vladil med vojsko; predloge opozicije so odklonili.

Seja se je zaključila ob 3/4. uro zveč.

Zaupni posvili v nemškem državnem zboru.

Berlin, 29. septembra. (K. u.) Glavni odsek državnega zbora je pričel popoldne posvete o političnem položaju. Pri seji so bili tudi navzoči kancler pl. Bethmann-Hollweg, državna tajnika Jagow in Helfferich, admiral pl. Capelle, grof Roedern, vojni minister Wild pl. Hohenborn. Razprave, ki so strogo zaupne, je uvedel poslanec Bassermann.

Resen položaj na Švedskem.

Curih, 29. septembra. »Züricher Post« poroča iz Stockholma: Položaj Švedske je postal vsled vedno večjega pritiska sporazuma resen; Švedska bo morebiti kmalu prisiljena storiti dalekosežne sklepe. Sporazumu gre za to, da se položaj o stališču Švedske pojasni prej, predno bo zamrznilo arhangeljsko pristanišče. Zadnja švedsko-norveško-italijanska pogodba iz leta 1862. tvori pretvezo zahtevi sporazuma, naj Švedska odpravi zapore z minami v Kongrundu. Na Švedskem čutijo, da postane lahko ta korak velike odločilne važnosti. Ne more se dvomiti, da se bo držala švedska vlada svojega prvega odgovora na note sporazuma in da se ne bo izpuščala v diplomatska pogajanja, ker je to edina pot, da se more izogniti usodi Grške.

Vojska z Rusi in Rumuni.

Rumuni pri Sibiru poraženi. - V Karpatih se boji nadaljujejo. - Uspeli armade pl. Tersczyanského.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Bojna črta proti Rumuniji. Dunaj, 29. septembra. Uradno se poroča:

Rumuni so bili pri Nagy Szeben (Sibin), Hermannstadt) premagani. Višine južnovzhodno od mesta so po hudih bojih zavzele zavezniške čete. Bitka še ni končana.

V Karpatih se dalje bore. Položaj je nespremenjen.

Armada generalnega polkovnika pl. Tersczyanského je včeraj zajela skupne 41 častnikov, nad 3000 mož, 33 strojnic in 2 topa.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 29. septembra. Veliki glavni stan:

Bojna črta maršala princa Leopolda Bavorskega.

Izvrzemši brezuspešnega slabotnega ruskega sunka severovzhodno od Goduciškova in mestoma oživljenega streljanja nobenih dogodkov. Število 27. septembra pri Koritnici ujetih Rukov se je zvišalo na 41 častnikov in nad 3000 mož, plen na 2 topova in 33 strojnih pušk.

Bojna črta generala konjenice nadvojvode Karla.

Boji v Karpatih trajajo dalje. Nobenih posebnih dogodkov.

Bojišče na Sedmograškem.

Upor sovražnika pri Sibiru (Hermannstadt) je zlomljen. Rumunske sile smo vrgli proti gorovju.

Prvi generalni kvartirni mojster: Ludendorff.

× × ×

Rumunska armada je poleg težkih porazov v Dobrudži doživela nov občuten poraz. Bitka pri Sibiru (Hermannstadt), ki je divjala od 25. t. m., se je v četrtek končala s popolno zmago našega orožja.

Pričeli so se ti boji z napadom dveh rumunskih divizij 22. t. m. proti postojanki naših varnostnih čet na obeh straneh mesta; bil je krvavo odbit. Poskus, preprečiti poskus zbiranje naših napadalnih čet se je izjalovil. Dne 23. in 24. t. m. je došlo do zelo živahnih spopadov obojestranskih poizvedovalnih čet. Dne 25. so za številnimi varnostnimi četami zbrani deli armade generala Arza nepričakovano napadli in že takoj prvi dan dosegli taktično ugodne uspehe. Rumunsko vojno vodstvo, ki je kmalu spoznalo kritičen položaj svojih do Sibiru prodrlih zborov, je poslalo na ta odsek znatna ojačenja, ker je bilo skoro ob istem času tudi nujno potrebno podpirati čete, ki so bile vržene čez prelaza Szurduk in Vulkan. Ta sunek je bila izborna šahovska poteza našega vodstva — in ker se poleg tega more vzdržati položaj tudi v Dobrudži le z dovozom močnih čet, je bilo rumunsko vojno vodstvo popolnoma oropano inicijave in prisiljeno tu in tam krpati, premikati čete iz manj nevarnih odsekov na napadene točke, tako da je kmalu nastala precejšnja zmešnjava v najvišjem vodstvu. Grozeče ga poraza pri Sibiru napadenih zborov tedaj ni moglo preprečiti.

Zmaga pri Sibiru jasno kaže, da je Rumunija potisnjena v strateško defenzivo.

× × ×

Z dovoljenjem vojnega tiskovnega stana se poroča z dne 29. septembra:

Na Sedmograškem so se včeraj, izvrzemši prostor na vzhodu in jugu od Szekely-Udvarhely, kjer se ni nič posebnega zgodilo, živahno bojevali. Višina Tulisiui, katero so Rumuni že včeraj močno napadali, je tudi po danes ponovljenih napadih ostala trdno v naših rokah. Južno od Sibiru (Hermannstadt), kjer je sovražnik moral svoje črte nekoliko umakniti, gredo naše čete uspešno naprej, so premagale Rumune in jim vzele tudi višine južno in jugovzhodno od mesta. Severovzhodno od Fogarasa so postali boji živahnejši. Spopadi se množe.

V Bukovini je polkovnik Papp odbil celo vrsto sovražnih napadov proti njegovim postojankam vzhodno od Jacobenyja; vsi ti napadi so bili zelo močni; vsi pa so se izjalovili že v našem ognju pred našimi postojankami.

V ozemlju Ludove se dalje bojujejo; doslej Rusi tam prav tako ne morejo naprej, kakor na višinah zahodno od doline Moldave, kjer so bili napadi prav tako številni in brezuspešni.

Ob Dnjestr postaja zopet nemirno: spopadi predstraž južno od reke, zelo močan artiljerijski ogenj proti odseku vzhodno od Haliča se je pričel. Zdi se, da Rusi svoje strategije, ki obstoji v tem, da neprestano napadajo z ogromnimi množicami v tri smeri: Vladimir-Volinski, Lvov in Sedmograško, tudi v bodoče ne bodo izpremenili. Sunek proti Vladimirju-Volinskem je general von der Marwitz temeljito zavrl, kajti pri Svinjuhah se krvavim izgubam pridružuje še lepo število plena; število ujetih častnikov se je zvišalo na 41, moštva pa na več kot 3000; s 33 strojnih puškami so pripeljali še dva topova.

Ker je prodiralni poizkus tako temeljito ponesrečil, se mora pač takšno pot v drugo smer na novo ojačiti ali zopet začeti. Med tem pa zavezniške čete včasih same napravljajo sunke, tudi take, ki izhajajo naravnost od čet pred Lvovom. Tako so nemški oddelki generala Eben pri armadi Böhm-Ermolli v hitrem prodiranju vzeli Rusom nekaj prednjih jarkov, jarke zasuli in odvedli s 70 možmi tudi tri častnike.

× × ×

Zeppelin nad Bukarešto.

Stockholm, 29. septembra. Iz Bukarešte se javlja: Zeppelin obiskujejo v vsaki temni noči Bukarešt in mečejo bombe na točke, ki so jih prej natančno določili. Do zdaj je bila zadeta kraljeva palača, vojno ministrstvo, hiša ruskega vojaškega atašea in ljudski vrt. Kralj in kraljica sta zapustila mesto in se podala v gore.

Naše in rumunske obleke.

Budimpešta, 29. septembra. Začetkom vojske z Rumunijo je bilo več neprimlik, ker so si naše in rumunske uniforme zelo podobne. Naše čete so dobile zato bele trake, kot ob vojaških vajah. Rumuni so to prvotno posnemali, a zdaj nosijo Rumuni bele križe na rokavih.

× × ×

Štiri mesece ruske ofenzive.

Danes je ravno štiri mesece, odkar se je pričelo živahnejše delovanje Rusov v vzhodni Galiciji in v Voliniji. Dne 17. maja je prišel car na fronto; istočasno so se izvršile spremembe v višjih poveljstvih. Dne 30. maja se je pričel srdit sovražni topniški ogenj na volinski in besarabski fronti. V drugem tednu junija je izbruhnil ogromen naval čez Luck. Med vztrajno, srdito borbo so se zavezniške čete polagoma umikale, dokler se ni ob Styru, Stohodu in Stripi sovražni naval prvič razbil.

Bukovino je bilo treba izprazniti. Tedne in tedne naskakuje sovražnik sedanje postojanke, ali vsi napor, vse žrtve so zastoj, ne posreči se niti dolgo zaželeni predor proti Lvovu, niti proti Kovlu, niti na gornjo Ogrsko.

Rusi postajajo ponižnejši.

Paris, 29. septembra. General Brusilov je izjavil poročevalcu »Journala«: »Ne upamo, da bi zdaj veliko napredovali. Glavno je, da oslabimo sovražnika.«

Živahno delovanje zrakoplovcev na vzhodu.

Bazelj, 29. septembra. Ruskemu listu »Slovo« javlja njegov vojni poročevalec: Zadnje čase sovražni letalci tako poizvedujejo, kakor sicer le pred velikimi ofenzivami.

Rusi se poslužujejo japonskega razstreliva »Shimosa«.

»Gazeta Wieczorna« poroča o bojih začetkom septembra pri Brzezanyh, ki so se končali za nas z zmago, sledeče zanimive podrobnosti: 2. sept. so padale granate in šrapneli ob strahovitem grmenju gosto kakor toča na naše postojanke ter so s korenino ruvale drevesa in jih cepile. Dopisnik imenovanega lista je tu prvič

opazoval strahovit učinek japonskega razstreliva »Shimosa«, ki po učinku prekaša vsa druga razstreliva. Tudi izstrelki manjšega kalibra so napolnjeni s tem razstrelivom. O izdelavi tega razstreliva krožijo najraznovrstnejše vesti, da Japonci porabljajo za izdelavo tega razstreliva oglje in človeške kosti v Mandžuriji padlih Rusov.

Obkoljena Rusija.

Lugano, 29. septembra. »Secolo« objavlja glede na Položaj Rusije članek, najbrže na željo francoske vlade, ki izvaja: Zda, ko je zaprla Švedska morje ladjam sporazuma, je Rusija popolnoma osamljena. Vse se mora storiti, da se bodo odprle Dardanele; Sarailu se mora dati na razpolago armada 500.000 mož. Zelo se mudi. Članek je seveda migljaj Italiji, naj pošlje še ojačenja v Solun.

Boji v Dobrudži.

Bolgarsko uradno poročilo.

Sofija, 28. septembra. (K. u.) Uradno:

Rumunsko bojišče.

Ob Donavi je mirno.

Slab topovski ogenj v Dobrudži.

Na obali Črnega morja je ena ruska bojna ladja obstreljevala eno uro 20 minut vas Kapladžakej. Obstreljevanje ni vspelo.

Pri Toprasa-Tuzli.

Lugano, 29. septembra. »Corriere della sera« poroča iz Bukarešta: Desno krilo nemško-bolgarske armade v Dobrudži zopet napreduje proti Toprasa-Tuzli. Radi zračnih napadov Zeppelinov pospešujejo izpraznitev arzenalov in arhivov iz Bukarešta.

Rumunski kralj v Dobrudži.

Berlin, 29. septembra. Rumunski kralj Ferdinand je prišel v Dobrudžo, kjer si je ogledal utrjene postojanke in opirališča ob Donavi. Ruse so v Rumuniji zelo pristrčno sprejeli. Zvezni generalni štabi se tudi dobro razumejo; občejuje francosko. Rumunski vojaški krogi izjavljajo, da se bodo v Rumuniji najvažnejši dogodki sedanje vojske odločili že letos.

Prodiranje tretje bolgarske armade.

Boji v prvih dveh tednih.

Sofija, 28. septembra. Na podlagi poročevalec »Neues Wiener Tagblatt« sledeče podrobnosti o bojih, katere je bila tretja bolgarska armada sredi septembra v Dobrudži. Ti boji se radi tega tako pomembni, ker tvorijo predigro k odločilnim bitkam, ki se bodo tam izvršile. Prodiranje tretje bolgarske armade je zadelo dne 12. sept. na prvo veliko težkočo ob črti Dewedjikoy Aba ad, kjer se je sovražnik že v miru pripravljal in je imel dobro pripravljene postojanke ter je nastopil v veliki premoči. Bolgarske čete so morale vzdržati nenaden sovražnikov sunek; vrhu tega so pa morale tudi prodirati proti močno utrjenim postojankam. Tu je operirala 61. ruska divizija, sestavljena iz močne konjenice in topništva ter močni srbski in rumunski oddelki. Pri Dobriču in tudi pozneje so se udeleževali bojov le manjši ruski oddelki.

Zdi se, da so Rumuni po svojih porazih zahtevali večjo rusko ojačitev in jo tudi dobili. 13. septembra je bil pomemben dan za tretjo bolgarsko armado. Posebno popoldne je bilo težko. Sovražniku se je posrečilo skoraj popolnoma obiti bolgarsko krilo. Vendar pa so se bolgarske čete zmagovito izmotali iz tega težkega položaja. Iz središča je prišel na pomoč en polk pod vodstvom polkovnika Giakova ter je rešil položaj napram brezprimerni premoči. V teh hudih bojih je padel polkovnik Giakov na čelu svojega polka. Dne 14. septembra se je posrečilo Bolgarom vzeti z naskokom Devedžikoj in še v noči so potem vzeli višino 211, važno sovražnikovo opirališče. Ostal je le Abdaat v sovražnikovih rokah, toda že s poznejšim nočnim napadom so iztrgali sovražniku tudi Abdaat; pri tem naskoku so se Bolgari prvič bili z Rusi v bližnjih bojih. Častniki generalnega štaba tretje armade, ki so opazovali ta boj, poročajo o izvanrednih prizorih, ki so se odigrali v teh krvavih pobližnjih bojih.

Bolgarski bajoneti so se strašno križali z ruskimi v tej krvavi noči. Dva ruska častnika in 140 Rusov je bilo ujetih, stotine mrličev so pokrivalo bojno polje. Ujeti častniki so pripovedovali, da se jim je zdelo preje nemogoče, da bi se Bolgari od vseh sovražnikov najljubejše borili proti Rusom.

Med temi operacijami centruma je levo krilo stalno v hudih trajnih bojih napredovalo. Pri tem prodiranju se je prigojilo, da je ena bolgarska kolona, obstoječa iz treh bataljonov, zadela na tri sovražne polke. Ker so pa sosedni oddelki spretno sodelovali, se je posrečilo pogrnati sovražnika navzlic premoči v občen beg. Cesta Dobromir-Delijusuf-Knjusuf je še danes posuta s puškami in drugim orožjem, katerega je popustil bežeči sovražnik.

Dvodnevni boji bolgarsko-nemških čet so bili odločilni. 12 topov, 18 strojnica je bilo zaplenjenih, in okoli 1000 mož ujetih.

Število ujetnikov je zato tako majhno, ker so bili boji tako ljuti in krvavi.

15. septembra se je začel sovražnik nadalje umikati na črto Cabadin, ki je bila že v miru pripravljena in močno utrjena. Dne 18. septembra so se tu pričeli veliki boji, ki so se pa potem trenutno prenehali, ko so se pojavile močne sovražne čete na desnem krilu.

Boji prvih dveh tednov tvorijo veliko zmagao za bolgarske čete, ki so i moralno i strategično odločilna in je povzročila rusko-rumunsko-srbskemu sovražniku okoli 100.000 mož izgub, jim iztrgala nenadomestljiv topniški material in skrajšala bojno črto za 60 kilometrov.

Zrakoplovi, pomorska in ostala zračna letala izvrstno delujočih nemških letalskih čet javljajo prihod novih pomikajoč čet čez Jassy-Konstanca, ki se pomikajo v hitrih pohodih v smeri proti desnemu krilu bolgarske armade in proti centru pri Cobadinu. Na novo začeti boji v prostoru pri Cobadinu z znatnimi sovražnimi močmi so v teku. Ko so se najprej bolgarske čete izognile močnemu sunku in potem večkrat sovražnika popolnoma premagale, so v zadnjih dneh napredovale in sovražnika potisnile na njegovo glavno obrambno črto Černavoda-Konstanca.

Kako so zasedli Mangalijo.

Dne 17. septembra je poročal bolgarski generalni štab, da so bolgarske čete 15. septembra po kratkem boju zasedle mesto Mangalijo. 20 bolgarskih konjenikov je šlo kot patrolja proti Mangaliji. V Mangaliji sta bili še dve stotniji rumunskih vojakov. Ko so konjeniki ugotovili sovražne sile, so hoteli zopet nazaj. Tu se je pa iz vasic južno od Mangalije zglasilo okoli 100 kmetov, ki so izjavili, da gredo prostovoljno z bolgarskimi konjeniki v Mangalijo, da preženo Rumune. In tako se je tudi zgodilo. 20 konjenikov s svojimi meči in 100 kmetov s kosami in gnojnimi vilami je prepodilo Rumune iz Mangalije. Tako je bila Mangalija zasedena.

Srbski general pri carju.

Stockholm, 29. septembra. »Rječ« poroča: Srbski general Živković je bil pri carju v avdienci in je nato odpotoval v Odeso, odkoder se poda na dobroško fronto, da izvede važno politično poslanstvo.

Boji v Macedoniji.

Bolgarsko uradno poročilo.

Sofija, 28. septembra. Uradno:

Macedonsko bojišče.

Slaboten topovski ogenj v Lerinski (Florina) dolini.

Na višini Kajmakčalan živahen topovski ogenj. Odbili smo nočni sovražni napad in zasedli s protinapadom jarek njegove glavne postojanke.

Slab topovski ogenj in boji z minami v Mogleniški dolini.

Na obeh straneh Vardarja in Belašice Planine je mirno.

Ob Strumi slab topovski ogenj in boji patrolj.

Sovražno brodovje križari neprestano ob egejski obali.

Nad Sofijo.

Sofija, 29. septembra. (K. u.) Agence Bulgare:

Danes jutraj okoli 8. ure je z juga dolo sovražno letalo v veliki višini preletelo Sofijo; vrglo je pet malih bomb, ki so ubile dva cestna pometaja in dva konja; ena ženska in en otrok sta lahko ranjena. Nekaj šip je pobitih, druge škode na blaguni. Naša letala so preganjala sovražno, ki je zbežalo proti severu.

Francosko balkansko poročilo.

28. septembra. Na bojni črti ob Strumi je obstreljevalo angleško topništvo sovražna bivališča pri Janimahu. Ogenj naših topov je zadal izgube in razkropil neko bolgarsko krldo. Od Veleša do Vardarja so z odmorom delovale patrolje in se je streljalo s topovi.

Na srbski bojni črti sovražnik ni ponovil svojih napadov na Kajmakčalan. Težke izgube so stali pridobljeni kosi jarkov Bolgare v sled trdovratnega odpora Srbov. Na našem levem krilu sta se zrušila dva bolgarska napada na naše postojanke vzhodno in zahodno od Florine v ognju francoskih čet, predno sta došla do naših črt. Dve letali sta obstreljevali Keneli, južnozahodno od Bitolja.

Srbsko uradno poročilo.

28. septembra. Med boji proti Kajmakčalanu so se Bolgari na nekaterih točkah naših jarkov le za ceno težkih izgub ustalili. Volja čet je izvrstna.

Angleško uradno poročilo iz Soluna.

28. septembra. Na dojranski bojni črti smo razkropili oddelke sovražnih delavcev. Sovražni letalci so zelo delovali. Eno sovražno letalo je padlo.

Bojna črta ob Strumi. Mornariške čete so obstreljevale in razkropile sovražni deleki pri Razolidu, francoski topničarji pa neko drugo krldo pri Jenimahu. Med

spopadom prednjih straž blizu orljaškega mostu smo prisilili sovražnika, da se je moral umakniti. Mornariška letala so obstreljevala železniško postajo Angista.

Blokada bolgarske obali.

Haag, 29. septembra. (K. u.) Zunanji minister javlja, da bodo po obvestilu angleške vlade razširili blokado bolgarske obali ob Egejskem morju čez grško obalo do izliva Strume.

Cadorno vreme na solunskem bojišču.

Lugano, 29. septembra. »Secolo« poroča iz Soluna: Vsled viharja in dežja na celi fronti so se morale operacije armad štirispোরazuma prekiniti.

Venizelova revolucija na Grškem.

Sedanje gibanje na Grškem moremo po vsej pravici imenovati Venizelosovo revolucijo. Venizelos je rojen revolucionar ter se je od mladih dni posvečal prevratnim podjetjem. Kakor vselej, se mu je posrečilo tudi topot, potegniti za seboj mladino in druge vročevrne in neodgovorne elemente; ko so se njih vrste dovolj zgostile, so delovale na neodločni in indiferentni del prebivalstva ko magnet — in Venizelos je zopet enkrat prvi mož med Grki.

In kašne cilje zasleduje ta mož? Nasprotniki pravijo o njem, da ga vodi zgolj osebno častihlepe, da stremi za najvišjim mestom v državi, postal bi rad predsednik grške republike. Sam trdi, da ima v mislih edinole koristi grškega ljudstva ter očita kralju, da se ustavlja narodnim stremiljem Grkov. Pravi, da Bolgarija in osrednji velesili ogrožajo grško Macedonijo. Toda kdo ima večji del tega ozemlja zasedene? Četverosporazum, za katerega se proti četverozvezi tako vroče zavzema Venizelos.

Drugi Themistokles! Kakor je nekoč le-ta opozarjal Helene na perzijsko nevarnost, tako govori sedaj Venizelos o nevarnosti, ki preti Grški od Bolgarije in osrednjih velesil. In kakor so stari grški govorniki v Atenah občeali ljudstvu ustanovitev sijajne helenske veldržave, tako obeča Grkom tudi Venizelos upostavo Velike Grčije. V klasičnih Atenah so mislili na združitev maloazijskih grških kolonij in vseh otokov z Atenami kot materinim mestom. Venizelos pa namerava ustanoviti novo Veliko Grško, kateri bi se priklopile tudi obale Male Azije. Nevarne sanje, ki so pa čisto po tem, da vnamejo mlade glave in potegnejo celo napol izobraženo, zaslepljeno grško ljudstvo na stran revolucije. Seveda bo uspeh revolucije predvsem ta, da se pisana vojska četverosporazuma pomnoži z grškimi vojniki, s katerimi bodo krmili bolgarske in nemške topove. Pa misel Velike Grčije z gospodstvom na Egejskem morju je Grke tako omamila, da ne vidijo nič in ne slišijo nič razen nje. Prav kakor v Italiji iredentska misel in misel o gospodstvu nad Jadranom. Ali kakor v Srbiji velikosrbska in na Rumunskem velikorumunska misel, tako se je tudi na Grškem razširjala velikogrška ideja po šolah in ob vseh mogočih prilikah v javnem in zasebnem življenju.

Star pregovor pravi: proti neumnosti se še bogovi zastopajo. To ne velja samo za posamezne ljudi, marveč tudi za cele narode. Ne le posamezne osebe, marveč tudi celi narodi bolujejo na polblaznosti, imajo manije, blodne politične misli, za katere so pripravljeni žrtvovati vse, tudi življenje. Ko bi temu ne bilo tako, bi se pač morali čudom čuditi, da so Italijani, Rumuni in, kakor sedaj kaže, Grki planili v vrtinec svetovne vojne, dasi so imeli dovolj časa in prilike videti, kako strašnih žrtev zahteva ta vojna od vseh udeležnikov, ne da bi le enemu dala doseči zaželjeni cilj.

Sicer pa naj store Grki, kar in kakor jim drago, oziroma kakor je prav Venizelosu in četverosporazumu. Toliko je popolnoma gotovo, da armada, kakršna je po zadnjih izkušnjah grška, niti za las ne bo nagnila tehtnice vojne sreče na stran naših sovražnikov. Naše junaške in hrabre zavezniške čete jih bodo s prezirom potisnile v stran in jih strle.

Sicer pa moramo poudarjati, da smo navezani iz Grške le na sovražna poročila, ker ima Angleška ves brzjav v rokah. Če bo sedaj Grška kot sedma evropska država šla proti nam, tedaj bo le prisiljena po ententi in njenih plačancih šla v boj za tuje cilje in proti svojim interesom.

× × ×

Grški ministrski svet za vojsko?

Amsterdam, 29. septembra. Reuter poroča iz Aten: Kakor se čuje, je ministrski svet po posvetu s kraljem sklenil vojaško sodelovanje s štirispোরazumom.

Pred vojsko.

Pariz, 29. septembra. (K. u.) »Temps« poroča z dne 27. t. m.: Venizelos izjavlja v časopisu »Patras«: Gibanje, katerega vodstvo sem prevzel z admiralom Kondu-

riotisom, je v bistvu čisto narodno. Mi nismo odpravili vladne oblike, marveč sami pripravili obrambo v Macedoniji. Status quo v Atenah s svojimi civilnimi in vojaškimi oblastmi ostane nedotaknjen. Če bodo Atene vztrajale pri svojem stališču, bomo sami nastopili.

Dalje poroča »Temps«: Pristaši Gunarisa so se na zborovanju pod predsedstvom Gunarisa izrekli za opustitev nevarnosti.

Princ Andrej.

Atene, 29. septembra. Grškega prince Andreja, ki biva že nekaj časa v Londonu, da tam zastopa koristi grškega dvora, je kralj brzojavno poklical v Atene.

Oklic rezervnih častnikov.

Atene, 29. septembra. (K. u.) Agence Havas poroča: Grški rezervni častniki so izdali oklic na ljudstvo, v katerem je pozivljajo naj gre pod zastave armade narodne obrambe.

Venizelos gospodar Krete.

Pri dohodu Venizela v Kanejo so bile ceste polne ljudstva, ki je osvoboditelja pozdravljalo. Bivši poslanec Zuridis je pozdravil Venizela in admirala Konduriotisa v imenu ljudstva. Dejal je, da je volja naroda, da se sestavi vlada pod predsedstvom Venizela in izroči admiralu Konduriotisu vodstvo narodnega boja. Nato je govoril Venizelos in izjavil, da je podal kralju oklic, v katerem mu je svetoval, naj usliši želje naroda. Nato je Venizelos pregledoval čete.

Odpadi se širijo.

Vedno več častnikov v Atenah in provincah se pridružuje narodnemu gibanju. Več častnikov in vojakov garnizije v Patrasu je pristopilo narodnemu gibanju in odšlo v Solun.

Pariz, 29. septembra. (K. u.) Agence Havas poroča iz Aten: Poleg obrežne oklopne ladje »Hydra« sta se ententnemu brodovju priklopili tudi ladji »Spetsai in »Psare« s štirimi torpedovkami.

Venizelos zbežal iz Aten?

Haag, 29. septembra. »Secolo« poroča, da je bil odhod Venizela na Kreta neprosto voljen. Čutil se ni več varnega v Atenah in se je bal napada; zato zadnji čas ni zapustil svojega stanovanja. Ko je obiskal francoskega poslanika, je bila cela cesta zastražena od njegovih pristašev. Hišo, kjer je stanoval Venizelos, je stražila njegova krečanska telesna straža.

Vpoklicli na Grškem.

Curih, 29. septembra. Iz Aten se poroča: Rezervisti letnika 1913 niso odpuščeni, čeprav so vpoklicani novinci letnika 1915. Kraljevi dekret istočasno odreja vpoklic letnika 1916. Za drugo polovico septembra so vpoklicani še drugi štirje letniki. Novincev letnika 1915 je 22.000, približno toliko je letnika 1916.

Mobilizacija 3. grške divizije.

Rotterdam, 29. septembra. Pariški »Matin« poroča, da je grški divizijski general Zimbrakakis poklical pod orožje vse vojake 3. grške divizije. Divizija je popoln mobilizirana. To samosvoje postopanje generala Zimbrakakisa dokazuje, da je Grška na predvečer velikih dogodkov. Zimbrakakis je glavni voditelj grških revolucionarjev.

Avstrijske in nemške ladje v grških pristaniščih zaplenjene.

Kodanj, 29. septembra. »Berlingske Tidende« ima poročilo iz Pariza, da so v grških pristaniščih zaplenili skupno 8 avstrijskih in nemških ladij. Ladje obsegajo 35.000 ton in so vredne 17 milijonov frankov.

Dr. Eleuterios Venizelos.

Pred desetimi leti ni poznal pri nas tega imena živ krst, dasi je mož na rodni Kreti preobračal kozolce že trideset let.

Kdo se je tudi zanimal za Krečane. Da je to nemirno ljudstvo, ki je težilo življenje sebi in drugim, smo znali, drugega nič. Politikastrji so znali tudi, da so po zadnji grško-turški vojni leta 1907. izsilile štiri države — »varuhinje« Ruska, Angleška, Francoska in Italija pri Turški avtonomijo za Kreta. Grški princ Jurij je prišel tja za komisarja in je prevzel v sultanovem imenu vlado z uvedbo avtonomne uprave. Leta 1899 si je privzel pet svetnikov, ki so opravljali ministrske posle in bili drug za drugim, vsak mesec eden, predsedniki v kretskem državnem svetu. Prvosodni svetnik v tej korporaciji je bil advokat dr. Eleuterios Venizelos.

Ze prej je dvanajst let deloval na otoku. Bil je revolucionar; proti Turkom se je boril na čelu vstašem, dobil tudi eno po butici, da nosi še danes obrunek na čelu. Sovražnik Turkov je bil že njegov oče, ki je bil trgovec in se je moral izseliti kot pregnanec na jonski otok Kytero, kjer si je pridobil grško državljanstvo. Venizelos, rojen 1865, je torej Grk, ne Krečan.

Dečka je dal oče na gimnazijo v Atene, katero je dovršil že s 15. leti. Učil se je potem pravosodja in po do-seženem doktorskem dostojanstvu je odšel kot odvetnik na Kreta. A pravde mu niso bile glavna stvar. Dasi z Grškega ni prišel nikamor, je bil vendar precej naobražen, govoril in pisal je nemški in francoski, znal tudi angleški, bil dober govornik in prišel že leta 1889 v sicer brezupni kretske deželni zbor. Kretske vstaje leta 1897., ki je bila povod grško-turški vojni, se je udeležil na čelu vstašem in delil vse njihove napore. Ko so blokadne sile hotele doseči z ustaši sporazum, je obravnaval z blokadnimi admirali Venizelos. Vstopil je v peteročlanski eksekutivni odbor in bil kmalu njegov voditelj. Imel je namreč srečo, da so pomrli ali odstopili vsi starejši boritelji za kretske neodvisnosti. Tako je bil naposled princ najvplivnejši svetnik in na Kreti je bil skoro red.

Kaj pa ima ta pravzaprav Kreta opravka z današnjo vojno? Nič drugega, kakor da nam predstavi Venizelosa in nam nekoliko pojasni značaj moža, ki ga že šest let imenujemo sleherni dan.

Princa Jurija, brata sedanjega grškega kralja, je podpiral Venizelos le tako dolgo, dokler je kazalo njegovemu samoljubju in pohlepnosti. Ko pa je princ komisar hotel na evropskih dvorih doseči priklopitev Krete Grški, se je nenadoma krepko uprl Venizelos in skušal na vsak način prekriti načrte princu. Sam je pravil, da je prepričan, zato še ni pravi čas, skrivaj pa je trosil govorico, princ Jurij hoče na Kreti ustanoviti svojo vladarsko hišo. Princ Jurij je doznal za to in ga odstavil 1901 kratkim potom.

Sedaj se je pokazal Venizelos. Do združenja Krete z Grško mu ni bilo. Sam bi bil rad vladar na Kreti. Zato je stopil odslovljen na čelo kretske narodni stranki, ki bi bila rada dosegla za Kreto samostojno kneževino v turški oblasti podobno kot pri Bolgariji. Ker pa večina Krečanov ni hotela ničesar slišati o tem, je skušal nagajati Venizelos komisarju, ki ga je oviral v načrtu, drugače. Prijel je zopet za vstaško puško in osnoval s prijatelji proti princu Juriju odkrito vstajo — a sedaj za združenje z Grško. Ker je namreč spoznal, da Krečani ne marajo za njegove težnje po knežji časti, je brž obrnil plašč in se potegoval za ono, čemur je nasprotoval kot minister. Vstasi so oklicali združenje Krete z Grško, a države-varuhinje so se uprle temu. Vendar so vstasi dosegli, da se je moral umakniti princ Jurij in da je nadaljnje komisarje imenoval grški kralj, ki je poslal na Kreto za sinovega naslednika Aleksandra Zaimisa.

Venizelos je bil zopet na suhem. A častihlepnež ni miroval. Tudi njemu je imela priti ura.

Bosanski aneksiji in izjavi bolgarske neodvisnosti se je pridružila izjava združenja Krete z Grško in kretske narodni zbor je izvolil Venizelosa ministrskim predsednikom.

Kretske homatije so provzročile leta 1909. proti kralju namerjeno grško vojaško vstajo in ogrozile položaj v Atenah. Častniška zveza, ki se je vendar ustrašila škrajnosti, je naposled poklicala v Atene Venizelosa, ki ga je v tem spoznala vsa Grška, da bi se posvetovala z njim. Svetoval je razpis novih volitev v narodni zbor.

Kralj se je dolgo upiral, ker ni zaupal Venizelosu, ki nasprotstva proti kralju niti skrival ni, temveč se je leta 1910. izrazil nemškemu časnikařu kar naravnost, da je kralj kriv razmeram, ki so privedle do vojaške vstaje, on kriv grozoviti finančni upravi, razpadu vojske, parlamentarski ostarelosti, onemoglosti in podkupnosti. Če jih ni provzročil, vsaj ovrl jih ni.

Kralj je torej vedel, da bi nov parlament sklenil, naj se ga odstavi. Zato se ni dal pregovoriti. Nevarnost zanj je bila velika. Atenski polki so se že pripravljali, da napadejo kraljevi grad. Zdaj ze pozval kralj »dvojni narodni svet«.

Venizelos ni kandidiral, vendar je bil izvoljen z veliko večino. Zopet je žugalo turško nasprotje, a tu je poudarjal Venizelos, da ni Krečan in turški državljani, temveč Grk in se mu torej ne more braniti vstopa v grški državni zbor.

Dne 9. septembra 1910 se je odpo-vedal vsem kretske dostojanstvom in se preselil v Atene. Državni zbor ga je sprejel navdušeno.

Dne 19. oktobra 1910 je stopil na čelo novemu kabinetu. Šest dni kasneje je razpustil zbornico, nove volitve so mu prinesle veliko večino. Kreta je bila pozabljena. Euterios Venizelos je bil ministrski predsednik, da, diktator grški.

Dogodki zadnjih let so znani. Venizelos stremi še, vidi pred seboj še eno dostojanstvo — predsedništvo grške ljudovlade...

Najsilnejša bitka svetovne vojne ob Sommi.

Veličastna borba, prsi ob prsi! Veličastna na obeh straneh, pri Francozih in Angležih vsled ogromnih pehotnih bojnih sil in silne množine topov, vsled neizmerne množine municije, nagrabljene po vsem svetu, s katero bobnajo po nemških postojankah, vsled dolge dobe vedno silnejše vzplapolajoče bitke, z eno besedo vsled materialnega napora sil, da so živci in mišice obeh držav do skrajnosti napeti. Pri Nemcih veličastna enostavno zato, ker njihovi vojaki spričo izredne sovražne premoči v tem peklenem ognju ohranjajo svojo krepkodušnost in vztrajajo neomajno, zato tedaj, ker je tu nagromadenih toliko moralnih moči, da tvorijo protiutež. Komu gre lovor, bo zaznamovala svetovna zgodovina.

Angleški ognjeni orkan na nemško fronto opisuje dopisnik »Daily Maila«. Pravi med drugim, da je angleški artiljerijski ogenj prekašal vse predstave, ki bi jih kdo mogel imeti o bombardiranju; le sip in pepel je ostal ond, kamor je bil vihar jekla in ognja. Ni si mogoče predstavljati, kako bi mogla živa bitja prestatati tako obstreljevanje, ne da bi poblaznela. In kljub temu so še našle angleške napadalne čete tako živa bitja v krajih, kamor je cele ure padala toča granat; začudenje in spoštovanje je prevzelo Angleže, ko so se ti, za mrtve smatrani nasprotniki še branili. Žilavost nemške brambe je taka, da je ni mogoče zlomiti s sredstvi, s katerimi so se doslej vodile vojne. Dopisnik omenja tudi, da so angleške baterije pri zadnjem velikem bombardiranju — najbrže meni najnovejši štiridnevni bobneči ogenj — vrgle proti nemškim četam najmanj dvanaest milijonov granat.

Če je to število le napol resnično, moramo na njegovem temelju napraviti enostaven, a zelo zanimiv račun. Ako vzamemo, da odda posamezni top na dan povprečno po 500 strelcev, najdemo, da imajo Angleži na približno 20 km dolgi fronti 6000 topov! Kakor se sliši, so Angleži zastavili doslej v bitki ob Sommi petdeset svojih divizij; na vsako divizijo bi torej odpadlo približno 120 topov, število, ki daleko presega vso dosedanj redno opremo, ki je pa v očigled velikanski vojni industriji naših nasprotnikov popolnoma mogoča. Če bi postavili te topove na 20 km dolgi fronti drugega poleg drugega, bi prišlo na posamezni top nekaj čez tri metre prostora. Ob sebi se pa razume, da stoje topovi v skupinah, ne samo drug poleg drugega, nego tudi drugi za drugim. — Francozi so menda nastopili doslej v bitki ob Sommi s štiridesetimi divizijami. Tedaj bruha med An-cro in Sommo približno 10.000 francosko-angleških kovinskih žrel svojo ognjeno-železno lavo. Te artiljerijske mase se utegnejo zdeti fantastične, a najbrže niso pre-daleč od resnice, ker bi znašalo število topov po organizaciji pred vojno približno polovico navedenih.

× × ×

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 29. septembra. Veliki glavni stan:

Vojna skupina prestolonaslednika Ruperta.

Po krvavi obrambi sovražnih napadov dne 27. septembra je bitka ob Sommi večer znatno ponehala. Močan angleški napad med Ancre in Courcellette je bil z izgubo malih delov jarkov na zahodnem križu v boju moža z možem odbit; severnoza-padno in severno od Courcellette se je zrušil v našem ognju. Enako se je izjalovil slabotnejši napad pri Eaucourtu l' Abbaye.

Prvi generalni kvartirni mojster: Ludendorff.

Francosko uradno poročilo.

28. septembra ob 3. uri popoldne. Na bojni črti ob Somme nadaljujejo naše baterije živahno obstreljevanje nemških obrambnih postojank. Pehota ponoči ni nastopala. Na desnem bregu Moze se je izjalovil v našem zapiralnem ognju in v ognju strojnih pušk močan nemški napad ob pričetku noči na bojni črti Douaumont-Fleury. Sicer je bilo ponoči povsod mirno.

28. septembra ob 11. uri ponoči. Poleg topovskega boja, ki se ob Somme nadaljuje, se ni na celi bojni črti nič važnega zgodilo.

Belgijsko poročilo. Ponoči je izbruhnil boj z metanjem bomb pri Bosinghe. Topovski boji v središču belgijskega odseka. Naši topovi vseh kalibrov so živahno obstreljevali nemške utrdbe in baterije vzhodno od Dixmuiden.

Angleško uradno poročilo.

28. septembra 1916. Danes smo napadli švabsko utrdbo; katere večji del se

nahaja v naših rokah. V zadnjih 24. urah smo ujeli na tem prostoru približno 600 mož. Utrdba leži na vrhu 500 metrov severno od Thiepvala na najvišji točki višin pri Thiepvalu. Z nje je popoln razgled čez severni del doline Ancre. Na ostalih delih naše bojne črte smo se utrjevali in napredovali z našimi črtami severno in severovzhodno od Courcellette. Angleška letala so tudi v zadnjih dveh dneh sodelovala skupno s pehoto. Veliko škodo so letala povzročila nekemu transportu čet z ognjem strojnih pušk. Zaplenili smo poročilo glede na bitko ob Somme poveljniku nemškega zbora, ki se je udeležil bitke. Poročilo pripozna vrednost naših čet. Izvaja: Angleška pehota drzno napada, ker zaupa veliki svoji topovski premoči. Pri-znati moramo, da se spretno utrdi v svojih novo pridobljenih postojankah. Zelo vztrajno se brani. Težko se preženejo mali od-delki, če se vgnezdijo s strojnimi puškami v kotu kakega gozda ali skupini hiš. Sled-eče mesto dokazuje, kako učinkujejo naš-i topovi: »Naša navodila so temeljila do-zdaj na izkušnjah ob obrambi in ob napa-du skrbno zgrajenih jarkov. Čete ob Som-me pa dejansko niso našle nobenih jarkov.«

Našo črto smo potisnili naprej med Martinpuichom in Guedecourtom; zahodno in južozahodno od Eaucourta smo uredili postojanko. Utrjevali smo našo po-stojanko severovzhodno od Thiepvala. Zadnji dan smo izgubili primeroma malo mrtvih in ranjencev.

Na bojni črti ob Somme.

Berlin, 29. septembra. Poročevalec »Berliner Tageblatt« javlja z bojne črte ob Somme: Sovražnik izve vsaki dan, da postaja vojskovanje z Nemci vsak dan tr-dejše. Bojno črto preplavlja material, nemška vojna sredstva se množe, novim so-vražnim podjetjem nastopa vedno močnejše grozeča obramba. V tej ofenzivi ne more nihče zanikati, da predstavlja najbolj krvavi oddelek vojska vseh časov; kar sem zadnje dni izvedel na bojišču, potrjuje to. Francoski alpski lovci n. pr. so bili strašno razstreljeni, ko so naskočili Peronne. Odkar se je pričela ofenziva, so izgubili Angleži povprečno vsaki dan 4500 mož; med njimi jih je 3600 ranjenih, 900 pa mrtvih.

Boj za Combles.

Bern, 29. septembra. Francoski listi poročajo, da so Angleži in Francozi v boju za Combles imeli velike izgube. Nemci so ostali pri svojih strojnih puškah do zad-njega moža; neprestano ragljanje strojnih pušk je končno Francoze in Angleže res ustavilo. Za vsako hišo se je bil vroč boj; naravnost divje se je bil boj za cerkev, ki je gospodarja trikrat menjala. Šele potem, ko so še enkrat nastopili s topovi, so se Francozi in Angleži z rezervami polastili vasi, ko so že padli zadnji branilci.

Messimy poveljnik ob reki Somme.

Haag, 28. septembra. »Manchester Guardian« poroča: Oddelek francoskih čet, ki se je pred kratkim odlikoval ob Somme, je poveljeval prejšnji francoski vojni minister Messimy.

Dvanaest milijonov granat.

Bern, 29. septembra. »Daily Mail« po-roča, da so angleške baterije pri zadnjem velikem obstreljevanju pred pehotnimi na-padi izstrelile proti nemškim četam naj-manj 12 milijonov granat.

Ameriški letalci na zahodnem bojišču.

Berlin, 29. septembra. (K. u.) Večerni listi opozarjajo na poročilo »Matina«, da je Nottweil eden najbolj znanih ameriških letalcev, ki se bojujejo na angleški fronti, v zračnem boju padel, dalje, da pri Ver-dunu delujejo ameriške letalske čete pod imenom »American Aviatik Squadron«. Listi to ozišgajo kot kršitev samoobsebi umljivih dolžnosti nevtralnosti.

V Reimsu.

London, 29. septembra. »Morning Post« poroča: Življenje v Reimsu postaja vedno bolj brezupno. Od 100.000 prebivalcev jih je ostalo v mestu komaj 50.000. Po cestah raste trava med razvalinami. Vse počiva: cestna železnica, pošta, brzojav, telefon in elektrika. Zdi se, kakor bi bil človek v mestu smrti. Prebivalstvo živi večinoma v kletih.

Veliko število ranjencev.

London, 29. septembra. Število ranjen-cev pri angleško-francoskih četah na Fran-coskem je v zadnjih dneh tako veliko, da so morali mnogo lahko ranjenih vojakov prepeljati v Italijo, ker na Francoskem manjka bolnišnic.

Izgube Angležev in Francozov.

Berlin, 29. septembra. »Voss. Ztg.« poroča iz glavnega stana: Francozi in An-gleži so imeli v zadnjih bojih strašne izgu-be. Pred nekaj časom previdno proraču-nane izgube pol milijona so že daleč pre-koračene.

Francosko prebiranje.

Pariz, 28. septembra. (K. u.) Agence Havas: Vojni minister je predložil zbornici postavo o prebiranju letnika 1918.

Angleška tvornica razstreljena.

Rotterdam, 19. septembra. Angleško municijsko ministrstvo je objavilo, da je zletela v zrak neka angleška tvornica streliva; 7 delavcev je ubitih, 72 težko ranjenih.

Zeppelin nad Anglijo.

Kristianija, 29. septembra. Neki iz Londona v Bergen došli potnik, ki je med zadnjimi napadi Zeppelinov bival v Lon-donu, je pripovedoval, da je velik del me-sta gorel; saj 100 hiš je zgorelo. Metvih in ranjenih je veliko več kot jih priznajo an-gleška poročila.

Italijanski lopovi pripravljajo nov napad.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 29. septembra. Uradno se poroča:

Na kraški visoki planoti močni ogenj italijanskih topov in metalcev min proti našim postojankam in na prostor, ki leži za njimi. Na bojni črti v dolini Fleims je včeraj sovražnik pod zaščito goste megle napadel Gardinala in Cimo Busc Alta. Bil je odbit.

Vrh Cimone je neprestano pod lah-kim in težkim artiljerijskim ognjem. Kljub temu so rešilna dela imela uspeh. Našim pridnim četam se je po velikih težavah posrečilo izklopiti in spraviti na varno sedem Italijanov, ki so bili že popolnoma brez moči.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

× × ×

Na italijanskem bojišču močan artilje-rijski ogenj in ogenj metalcev min proti kraški bojni črti. Italijani so zamašili na-stale široke vrzeli s svežimi četami in bo-do gotovo v najkrajšem času zopet navalili na naše postojanke. Napadalni poizkus na Fasanskih planinah se je razbil, Monte Ci-mone Italijani prejkoslej ljuto obstreljujejo. Kljub temu so se naši vojaki usmili pod-sutih Italijanov in jih s smrtno nevarnostjo sedem rešili.

Benetke v vojski.

Bern, 29. septembra. »Tribuna« iz-vaja: Med vsemi italijanskimi mesti trpe vsled vojske najbolj Benetke. Velika indu-strija in s tem življenje mesta je od izbruha vojske skoro popolnoma prenehala. Polo-žaj je vsak dan hujši.

Ameriške volitve.

Wilson propadel pri volitvi v svoji doma-čiji.

Frankobrod, 29. septembra. »Frank-furter Zeitung« javlja iz New-Yersey: Pr-votne volitve v New-Yerseyu, kjer je Wil-son doma, dovede do popolnega pora-za Wilsonovih kandidatov; odklonjen je bil z veliko večino ožji Wilsonov prijatelj Vestcott. Posebno ostro so nastopali proti njim in proti ostalim Wilsonovim prista-šem nemški Američani. Politični krogi so-dijo, da bo Wilson pri volitvi novembra propadel.

Sprava med Rooseveltom in Taftom.

Haag, 27. septembra. »Times« poro-čajo: Da se bo zagotovila volitev sodnika Heighesa predsednikom Združenih držav, se bosta na slavnostni pojedini 3. oktobra v Union League klubu v Newyorku javno spravila Roosevelt in Taft.

Razna poročila.

Princ Filip Orleanski izginil.

Budimpešta, 29. septembra. Tukajšnji aristokratski krogi pripovedujejo, da je brez sledi izginil princ Filip Orleanski, mož nadvojvodinje Marije Doroteje, ko je prej prodal svoja posestva. Tukajšnji aristokratski krogi sodijo, da se je podal v južno Ameriko; drugi pa trde, da je vsto-pil princ Orleanski kot polkovnik v neki kanadski polk.

Novo postopanje proti Liebknechtu.

»Berliner Tageblatt« javlja: Predlog guvernijskega sodišča v Thornu državnemu zboru in odseku za poslovniške stvari, ki prosi za uvedbo novega kazenskega postopanja proti poslancu Liebknechtu, pomenja novo postopanje. Paragrafi, na katere se naslanja vloga, tičejo pozivov na nepokor-ščino ali na pobuno. Gre za letake, ki jih delil Liebknecht tudi vojakom.

Riga, Petrograd in Kijev v temi.

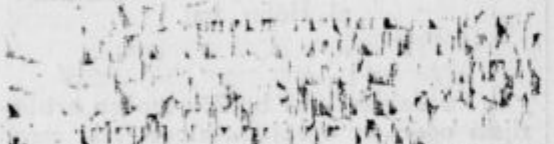
»Birževija Vvedomosti« poročajo, da je mestna uprava v Rigi sklenila popolno-ma opustiti razsvetljavo mesta, in sicer zaradi tega, ker so cene goriv izredno vi-soke. Tudi Petrograd je zvečer v popolni temi. Pomanjkanje premoga in drv je v vseh ruskih mestih zelo občutno. V Kijevu so cene premogu in drv naravnost ogromne, tako da je sklenila mestna upra-va zmanjšati in zelo omeiti razsvetljavo.

Dnevne novice.

Glavo kvišku! Ako se razvoj vojnih dogodkov vrši zopet počasneje in tu in tam popolnoma zastane, imamo mi pač mnogo manj vzroka biti nepotrpežljivi radi tega, nego naši nasprotniki. Splošni vojni položaj je za četverozvezo pač še vedno daleko ugodnejši nego za četverospozum, zato je vsekakor nujno za naše nasprotnike, da se ta položaj izpremeni, nikakor pa ne za nas. Vzemimo, da bi se imela svetovna vojna končati na podlagi današnjega status quo, potem bi bili oškodovani nedvomno naši nasprotniki. Golo dejstvo, da držimo to, kar smo si bili pridobili, je za nas dejanski uspeh, kakor je za naše nasprotnike dejstvo, da so nezmogni iztrgati nam le imena vredni del naših pridobitev, pravi trajni neuspeh. Seveda moremo želeči, da bi se obseg naše posesti če mogoče še povečal. Toda tudi tedaj, ako se to ne zgodi, se nam ni bati, da bi bili pri tehtanju obojestranskih uspehov spoznani kot »lažji«. Če se tedaj zadnji čas na bojiščih stvar le malo gane naprej, morajo to predvsem obžalovati naši sovražniki. Nam pa se radi tega nikakor ni treba vznemirjati, kajti ravno to zastajanje nam je priča, da trdno stojimo, kjer stojimo in da je varno, kar je za nami.

Državni zbor in Slovenci. Časopisi poročajo o raznih strankah, da so se oglašile, naj se skliče državni zbor. Zato naj izve javnost, da je parlamentarna komisija slovensko-hrvatskega kluba že leta 1914. sklenila zahtevati državni zbor, in da je klub ta sklep v svojih dveh sejah 1. 1915. obnovil.

Vpoklic letnikov 1871—1866 pod orožje odgođen. Dunaj, 29. septembra. (K. u.) Ministrstvo deželne brambe obvešča: S pozivnim razglasom O/3 s 15. septembra 1916 dne 2. oktobra upoklicanim rojstnim letnikom 1871 do 1866 za zdaj še ni potrebno priti v vojaško službo. Vpoklicani bodo poznejši čas, vsekakor le z določitvijo kratkega roka. Tistim, ki jim ne bi bilo znano, da se je vpoklic na 2. oktober odgodil, se bo podelil na njih prošnjo dopust; tisti pa, ki hočejo prostovoljno 2. oktobra pod orožje, lahko prično ta dan svoje vojaško službovanje.

Odlikovanja. Najvišje pohvalno priznanje so dobili: nadporočnik 1. črnovoj. pp. Viktor Stuhec, poročnik 5. dom. pp. Franc Bormé, poročnik 152. črnovoj. bat. Josip Močan in nadporočnik 37. črnovoj. pp. Leon Souvan. — Srebrni zaslužni križec s krono na traku hrabrostne svetinje so dobili: nad. stražmojster 5. dež. orož. pov. Franc Kopše, Gregor Goj in Mihael Kuzmin; narednik 27. črnovoj. okr. poveljstva Franc Korencan in rač. podčastnika Franc Kristan in Rudolf Habjan, vsi pri črnovoj. želez. varstvenem bat.; narednik 5. črnovoj. okr. pov. Tomaž Komac in rač. podčastnik 5. črnovoj. okr. pov. Ivan Mikuz, oba pri obrežnem ods. pov.; stražmojster 7. dež. orož. pov. Josip Mužic in Andrej Roth; rač. podčastnik 26. črnovoj. okr. pov. Karel Cvetko, pri neki železniški stražni stotniji. — Srebrno hrabrostno svetinjo 1. vrste je dobil narednik 5. dom. pp. Vrabec Josip, prideljen 37. dom. pp. — Srebrno hrabrostno svetinjo 2. vrste so dobili: poddesetnik Pavinčič Ivan in rez. častniški sluga Križman Martin, oba pri 5. dom. pp.; poddesetnik 27. dom. pp. Skočir Ivan; tit. desetnik 27. dom. pp. Kolenc Franc.

Častno svetinjo za 40letno zvesto službovanje so prejeli: Nadučitelj in vodja na III. deski ljudski šoli v Ljubljani Jožef Cepuder, učitelj na II. mestni deski ljudski šoli Jožef Bezla in Anton Razinger in nadučitelj v p. na Vrhnikih Vincenc Levstik; dalje ključavničar v vevški papirnici Ivan Trampuš in služkinja Margareta Merjasec.

»Naprej zastava slave« ilustrirana v deseti skupini razglednic »Vojška v slikah«. Izide 1. oktobra, cena kakor doslej. Ta skupina je pač vsega priporočila vredna, ker obsega poleg slike našega presvitlega vladarja tudi štiri slike iz naše narodne himne in pa »Kaj maramo mi«, »Rožmarine«, in »Čožotie«. Poslužujmo se ob vsaki priliki omenjenih razglednic!

Požar v Trbovljah. V sredo, dne 27. t. m., ob 7. uri zvečer je izbruhnil v rudniških kozolcih za bolnišnico na Vodah, v katerih se je nahajalo več vagonov čresla, pa tudi mnogo drugih tvarin. Rudniška požarna bramba, ki je bila precej hitro na licu mesta, je požar le lokalizirala. Šele Trboveljsko prostovoljno gasilno društvo, katero je s čudovito naglico prihitelo na pomoč, je pričelo z gašenjem, in res se je združenim gasilcem in vojaštvu kmalu posrečilo požar popolnoma udušiti. V bližini se nahajajoča poslopja, posebno Mrvarjeva delavnica, bila so v veliki nevarnosti, vendar so zgoreli le vsi trije rudniški kozolci. Škoda je visoka, ker presega baje

vsoto 15.000 K, zavarovalnina neznatna. Zažgali so otroci, kakor navadno.

Gasilsko odlikovanje. Za 25-letno zvesto delovanje v gasilski in reševalni službi je bil odlikovan s častno svetinjo Alojzij Gartner, član gasilskega društva v Planini.

Iz Tržiča. Občinski odbor je v seji 22. t. m.: sklenil postaviti po dogovoru z župnim uradom po vojski ličen spomenik padlim junakom tržiške župnije. Spomenik po stal pred župno cerkvijo. — Načelstvo jugoslovanske strokovne organizacije je vložilo petico na c. kr. deželno vladu in c. kr. okrajno glavarstvo v kateri se vladno prosita obe oblasti, da z ozirom na veliko število delavstva poskrbita za zadostno množino živil, zlasti krompirja.

Umrli je v Zadru bogati posestnik in mesar Ivan Marušić.

Cena grozdju v Dalmaciji. Kilo-gram grozdja stane v Dalmaciji 1 K do 1 K 40 vin. Po čem bo šele vino, ko je grozdje že tako drago.

Ugrizla ga strupena miš. O. Vuko Klaić, posestnik v vasi Popovići, je hotel ubiti v svoji hiši miš. S kunjjo jo pograbi za rep, pri tem ga pa miš ugrizne v roko. Čez par dni mu je roka znatno otekla, zato je šel v bolnišnico, kjer se je dognalo, da ima zastrupljeno kri. Seveda pomoč je bila že prepozna, ter je revež za zastrupljenjem krvi umrl.

Stara Loka. Tukajšnja dekleška Marijina družba priredi jutri, 1. oktobra, popoldne zgodovinsko predstavo »Za očeta in Marijo«. Ker je čisti dohodek iz prireditve namenjen v prid kranjskim invalidom, se vabi k obilni udeležbi.

Slovenski učiteljski padel. Padel je na južnem bojišču, zadet od težke granate, mariborski učiteljski Stanko Pokrič, doma v št. Bolfenku na Kogu. Pokopan je severno od Asiaga.

Iz Belgrada in okolice. 20. septembra je umrl v tuk. bolnišnici top. nadporočnik A. Steidinger, imejitelj zlatega zaslužnega križca, po rodu Solnogračan. Njegovo truplo so prepeljali v Solnograd. — Poljski pridelki bodo dali kljub silni poletni suši še precej dobro letino. Glavni pridelek je pšenica, katere se je precej namlatilo; podobna je naši gorenjski pšenici. Mlatili so nad mesec dni z motorjem ter namlatili na dan po 7000 kg. Rži in ječmena tu jako malo sejejo. Drugi glavni pridelek je koruza, ki je tudi že zrela in bo srednje dobra; poleti ni bilo kaj pričakovati, a zadnje čase se je vseeno popravila. Sedaj že pridno orjejo in sejejo ozimino. — Lep pozdrav vsem čitateljem »Slovenca«! Fr. L.

Deželno mesto za krmila razpola-ga sedaj tudi z ogrščičnimi oljnimi tropinami, katere priporoča kot močno krmo za molzne krave in prešiče. Dalje dobi deželno mesto v kratkem par vagonov močne krme za konje, ki je namenjena za poštno konje. Podjetniki poštnih voženj naj se tedaj nemudoma priglasijo s svojimi naročili za to krmo, in sicer za potrebe dveh mesecev.

Švakinja okradel. 18. septembra je bilo iz kašče posestnice Katarine Zorman v Utiku ukradeno veliko obleke, odev, rjuh, platna itd. Sled je kmalu izdala tatu — 24-letnega, že večkrat kaznovanega Antona Zorman, vsaka okradena. Zormanu so izsledili v Sp. Šiški in ga zaprli.

Bučno seme in seme solčnih rož naj se spravi! Vse naše kmetovalce nujno opozarjamo na to, da bučno seme in seme solčnih skrbno spravijo. Ko se zrele buče pripravljajo za pokladanje, naj se jim od-vzame seme in naj se seme posuši in dobro spravi. Ravnotako je dobro posušiti glave solčnih rož, predno se seme zruži ali na rokah omlati.

Kako spravimo krompir. Novi krompir se težko dalj časa ohrani. Kdor ga hoče pa vendar hraniti, naj ga skrbno pregleda, vsakega posebej. Vsi obtolčeni, poškodovani ali nagniti krompirji naj se takoj odločijo in se porabijo. Za zimo določeni krompir pa shrani v zračni shrambi, ki naj je kolikor mogoče temna ter ga pokrij s časniskim papirjem. Na noben način ne smeš spraviti krompirja v zatohle shrambe in tudi ne tja, kjer je priprava za centralno kurjavo ali topli vodovod. Počrnel krompir dobi spet svojo belo barvo, če prilijemo v vodo preden zavre, žlico kisa.

Razne novice.

Ogrsko ministrstvo za ljudsko prehrano bo vodil baron Woinits. Ministrstvo bo delilo in nadzorovalo zaloge in bo za svoje delo odgovorno državni zbornici.

Ekspedicija na severni tečaj. Kapitan Roald Amundsen se bavi sedaj z zadnjimi predpripravami za ekspedicijo na severni tečaj. Amundsen si je pridobil za svojo ekspedicijsko ekspedicijsko ladjo Fridjofa Nansen »Fram«. Obod te ladje je slab, notranja oprava pa je zelo praktična, zato bo Amundsen vso notranjo opravo pustil vdelati v svojo novo ekspedicijsko ladjo. Model ladje »Fram« se izdelala po naročilu norveške vlade, ki je v ta namen določila 5000 K.

Mladostnim osebam od 12. do 17. leta bodo dali na Nemškem na teden po 500 gramov več kruha.

Zgodnja zima. Iz Saalfeldena se poroča: Po mrzlih deževnih dneh je začelo močno snežiti ter je snežilo neprestano 18 ur. Vse pokriva debel sneg. V drevoredu je sneg polomil mnogo dreves. Po sadnih in zelenjadnih vrtovih je mnogo škode. — Iz Mittersila poročajo, da je po vseh gorah doli do dolin zapadel sneg, tudi Mittersil sam je pokrit s snegom. Z zasneženih planin so začeli hitro odganjati živino.

Odkritje novih demantnih polj. Kakor poroča »Daily Chronicle«, so odkrili 18 milj od Pretorije in 6 milj od slavnega rudnika »Premier« novo bogato demantovo polje. Prvi demanti, ki so jih našli, so jako lepi, zato je pa od dne do dne živahnije iskanje.

Ljubljanske novice.

Ij Darovni dnevi od 4. do 8. oktobra. Da se omogoči izvršitev velikopotezno zasnovane prireditve »darovnih dni« povodom Najvišjega godu Njegovega Velikanstva cesarja Franca Jožefa I., so se v Ljubljani sestavili različni delovni odbori. Odbor, ki mu načeluje soproga g. deželnega predsednika, gospa Marija grofica Attems, in ki ima svoj sedež v poslopju dež. vlade, je prevzel nabiranje denarnih darov na korist zakladom za invalide, za avstrijske vojaške vdove in sirote ter za boj proti tuberkulozi. V ta namen se bodo dame in gospodje tega odbora zglasili pri zavodih in pri premožnejših zasebnikih. Nadalje oskrbi ta odbor prireditve dobrodelnih predstav v obeh tukajšnjih kino-gledališčih in pa v nemškem Cesarja Franca Jožefa jubilejskem gledališču. Razen tega bodo odbornice vodile javno prodajo oficijelnih znakov in cvetic, ki jo bodo 4., 7. in 8. oktobra ljubljanske gospodične oskrbovale po cestah in po javnih prostorih. — Pod vodstvom g. župana dr. Iv. Tavčarja poslujejo delovni odbor na mestnem magistratu prirediti nabiranje denarnih prispevkov zgoraj imenovanim dobrodelnim zakladom ter nabiranje prispevkov za pristop k C. kr. društvu za podpiranje avstrijskih vojaških vdov in sirot. — Nemški delovni odbor v kazini priredi v torek, dne 3. oktobra, dobrodelen koncert v gorenjih prostorih kazinskega poslopja. Njegove dame in gospodične bodo sodelovale pri nabiranju denarnih prispevkov kakor tudi pri javnem razpečavanju znakov in cvetic. — Glasbeno društvo »Glasbena Matica« priredi dne 10. oktobra dobrodelen koncert na korist zgoraj označenih skladov. Iste svrhe zasleduje vojaški koncert, ki bo jutri zvečer v veliki dvorani hotela »Union«.

Ij Na vojaški koncert, ki bo jutri, v nedeljo zvečer z začetkom ob osmih v veliki dvorani hotela »Union«, bodi s tem obrnjena občna pozornost. Proti vstopnini 1 K ima pristop vsakdo. Dohodek je namenjen dobrodelnim svrham »darovnih dni v Ljubljani«, zato se bodo preplačila hvaležno prejela. Znakov, cvetic i. sl. v nakup ponujajo se pri tej prireditvi ne bode. Za pivo kakor tudi za primeren odlog policijske ure je poskrbljeno.

Ij Obrtniki pozor! Odrezki krušnih, sladkornih in kavinih in maznih kart se oddajajo 1. oktobra začenši na magistratu v dosedanjem lokalu, toda od 3. do 5. ure popoldne.

Ij Osrednja komisija za krušne, sladkorne, kavine in masne karte posluje od 1. oktobra naprej v dosedanjem lokalu na magistratu od 3. do 5. ure popoldne.

Ij Občevanje civilnega občinstva z vojaškimi ujetniki. Najvišji poveljnik južno zahodne fronte je izdal za vse v svoje območje spadajoče kronovine naslednji ukaz: Vsako občevanje med civilnimi osebami in vojnimi ujetniki, ki ni vsled delavnega ali službenega razmerja neobhodno potrebno, je prepovedano. Radi prestopkov te zapovedi kaznujejo civilne osebe politična oblastva po cesarskem ukazu z dne 20. aprila 1854 št. 96. drž. zak. Radi prepovedanega občevanja civilnih oseb z vojnimi ujetniki je vrhutega lastnika gospodarstva, ki se je v njegovem gospodarstvu zagrešil prestopok, kaznovati s tem, da se mu odtegnejo vsi za delo odkazani vojni ujetniki. Odtegnitev odredi vojaško poveljstvo. Ako je dokazano, da je imela kaka ženska ljubavno razmerje s kakim vojnimi ujetnikom in da je z njim spolno občevala, se mora od političnega oblastva I. stopnje izrečena kazenska sodba na krajno občajni način razglasiti in občini kjer dotična ženska prebiva.

Ij Padli za domovino: Ivan Galič, enol. prostovoljec, 10. junija 1916 na Monte Barco; Franc Žižkovsky, c. in kr. častnik v 70. pešp., 29. julija 1916 pri Plezkovcah; Franc Štembal, pešec domobr. polka 38, 3. julija 1916 pri Mladiatym v Galiciji.

Ij Usposobljenostne preizkušnje za obče ljudske in za meščanske šole v jesenskem terminu 1916 se prično na c. kr. učiteljsku v Ljubljani v petek, dne 3. novembra, ob 8. uri. Pravilno opremljene

prošnje za pripust k usposobljenosti preizkušnji je po šolskem vodstvu predložiti pravočasno c. kr. okrajnemu šolskemu svetu, da bodo najpozneje do 21. oktobra v rokah izpraševalne komisije.

Ij Oddaja krompirja pri mestni aprovizaciji. Drugi teden bo oddajala mestna aprovizacija iz skladišča pri Mühleisnu (Dunajska cesta 36) krompir na krompirjeve nakaznice v naslednjem redu: I. okraj: Dne 2. oktobra 1916 od 8. do 9. ure dopoldne št. 1—120; od 9. do 10. ure dopoldne št. 121—240; od 10. do 11. ure dopoldne št. 241—360; od 2. do 3. ure popoldne št. 361—480; od 3. do 4. ure popoldne št. 481—600; od 4. do 5. ure popoldne št. 601—720. — Dne 3. oktobra 1916: od 8. do 9. ure dopoldne št. 721—840; od 9. do 10. ure dopoldne št. 841—960; od 10. do 11. ure dopoldne št. 961—1080. — II. okraj: Dne 3. oktobra 1916: od 2. do 3. ure popoldne št. 1—120; od 3. do 4. ure popoldne št. 121—240; od 4. do 5. ure popoldne št. 241—360. — Za druge stranke se objavi razpored pozneje. — Vsaka rodbina ima prinesiti s seboj rja v o, s številko opremljeno nakaznico, ki služi za legitimacijo, poleg nje pa še toliko belih nakaznic, kolikorokrat 20 kg krompirja želi vzeti. Na vsako osebo se bo namreč to pot oddajalo po 20 kg krompirja. Radi točnejšega obrata je nujno, da prinese vsaka stranka s seboj vreče ali posodo ter ima pripravljen drobiž. Kdor ne bo imel drobiža ali posode, ne dobi krompirja. Cena 1 kg 14 vin. V ponedeljek in v torek od 5. do 6. ure zvečer se bo prodajal krompir razven tega strankam, ki so v nujni zadregi radi njega. Te ure se bo dajalo na rodbino le 10 kg krompirja. Svetuje se, da naj se te ure ne drenjajo za krompir, ki ni v skrajni sili zanj.

Ij Umrli so v Ljubljani: Ivan Logar, sin šivilje, 2 leti. — Bogomil Pirc, sin mizarja, 4 mesece. — Franc Grm, prosjak, 60 let. — Jožef Novak, mestni delavec, 62 let. — Tomaž Markl, črnovojnik pešec. — Domenico Dompiesi, laški vojni ujetnik, pešec, desetnik. — Avgust Kobler, nadrevident drž. žel. v pok., 77 let. — Irena Petschauer, hči pekoveškega pomočnika, dva meseca. — Marija Treppel, kontoristinja, 21 let. — Rudolf Čebrou, sin trgovca, eno leto.

Ij Umrli je v Gradcu Neža Zupančič, kuharica iz Ljubljane, stara 37 let.

Ij Za ubogo begunko Karolino Šusteršič so darovali potom našega upravnništva: g. Hinko Wiber K 5; Neimenovan K 4. G. Widmayer, Ljubljana, K 4. Gospa Lavrič K 2. Neimenovani gospod, Ljubljana, K 7. Gospe v »škoflji« v Kranju po g. Franci dr. Pregljevi K 1020. G. dekan Velhartický v Jelšanah, K 10. Dekan g. Schweiger v Leskovcu K 10. G. Grošel, Gorjanc in Mešek v Kranju K 10. Družina Res-Ferjančič v Boljuncu pri Trstu K 7.

Šolska mladež, Suhor K 5; gđc. Srečka Poljšak, sol. vod. Suhor K 2; g. Jos. Korsič, Spittal, K 10; g. Fr. Kr. Azman, Javornik, K 3; Neimenovana gospa K 10; gosp. A. E., Ljubljana, K 10; gospa Mar. Kramaršič, soproga c. kr. majorja K 5; g. Jan. Bartol, Travnik, K 1.

Primorske novice.

Pastirsko pismo prevzvišenega gospoda knezonadškofa goriškega. Prevz. gospod knezonadškof goriški Francišek Borja Sedej je izdal prekrasno pastirsko pismo, ki bo prava uteha našim goriškim beguncem, pa tudi bodrilo vsemu našemu narodu. Prevzvišeni nadpastir kliče s preiskrenimi besedami svojemu ljudstvu, naj ne klone, ampak naj v trdnem zaupanju dviga oči k večni Pravici. To pastirsko pismo, pravi zgodovinski dokument velikega časa, bomo v »Slovenca« v kratkem priobčili. Goriški begunci dobe pastirsko pismo prevzvišenega gospoda knezonadškofa v Kat. Bukvarju v Ljubljani brezplačno.

Za begunsko taborišče v Steinklammu nad St. Pöltenom se išče izprašana vrtnarica, ki bi tamkajšnje slovenske otroke podučevala. Dotične prošnje naj se pošljejo kn. nadškofskemu ordinarijatu goriškemu v Zatičini.

Občinski urad občine Renče. Naznanja se, da se nahaja občinska pisarna občine Renče v Ljubljani, Rimska cesta št. 18 v pritličju. Vabi se tem potom one gospode podžupane in obč. starešine, kateri se nahajajo na Kranjskem, na sestanek dne 5. oktobra 1916 ob 3. uri popoldne. Župan Stepantič.

Razpis natečaja. Dodatno k tukajšnjemu razglasu z dne 12. avgusta 1916, št. 5013/16, ki se je z njim razpisal štipendij v znesku 1500 K ustanove »Michele de Urbanich«, se objavlja sporazumno s c. kr. namestništvom tržaškimi sledeče: »Ako se bode pri podelitvi pričujočega štipendija upošteval dijak, ki ni ustanovnikov sorodnik, se mu bode podelil štipendij za sedaj le za eno leto, t. j. za učno leto 1916/17.« Od Goriškega deželnega odbora na Dunaju. Deželni glavar: Faidutti.

Za goriške begunce. Marijina družba v Breznici pri Zirovnici je priredila pod vodstvom preč. g. kaplana Frana Pfeiferja društveno igro v prid goriškim beguncem. Čisti dobiček je znašal 130 K. Za ta veliko-dušno naklonjeni dar se posredovalnica za goriške begunce najtopleje zahvaljuje vsem darovateljem, sodelavcem, posebno pa častiti Marijini družbi in preč. g. kaplanu Pfeiferju in klič: Bog plati! — Posredovalnica za goriške begunce v Ljubljani.

Darovi za goriške begunce: Posredovalnica za goriške begunce v Ljubljani je darovala po preč. g. N. Langerholzu, župniku v št. Lenartu nad Škofjo Loko, tamnjo Marijino družbo 67 K in zavoj obleke. — Izobraževalno in bralno društvo v Slivnici pri Mariboru je darovalo 50 K v korist goriškim beguncem. — G. dr. Voduček v sodni poravnavi Mane Bitec je izročil posredovalnici za goriške begunce v Ljubljani 10 K. — Farani pri Sv. Ivanu pri Trstu so darovali v cerkvi pri »ofru« 130 kron in nekaj obleke ter perila za goriške begunce. Blagim darovalcem kličemo z dna srca: Bog plati! — Posredovalnica za goriške begunce v Ljubljani.

Iz komeškega in vipavskega šempškega okraja so začeli ljudje svoje blago spravljati naprej v notranjost in tudi sami so začeli odhajati. Tako iščejo stanovanja v Ljubljani, večina družin zaradi otrok, da bi jih dali v šole, a stanovanja v Ljubljani ni dobiti. Mogoče v ljubljanski okolici? Na Dolenjskem okoli Novega mesta se še dobi stanovanja pri kmetih in sicer poceni; posebno tisti ljudje, kateri kmetom lahko pomagajo, imajo prednost. V Kočevju in v kočevskem okraju je več stanovanj praznih, katere je dobiti. Toda živeža tam ni mogoče dobiti tudi za denar ne.

Proti osebam, ki so zapustile državno ozemlje. Tržaški listi priobčujejo uradni razglas, s katerim se naznanja, da se morajo vsi uradniki ali člani kakoršnih koli korporacij ali zavodov (železnice, paroplovnih družb, zavarovalnic, hranilnic itd.) zdravniki, veterinarji, tehnični ali trgovski ravnatelji in uradniki itd., potem osebe, ki živijo pokojnino, preskrbnino, vzgojno podporo ali druge dohodke izvirajoče iz javnega prava v Avstriji, — vrtni v Avstrijo najkasneje do konca oktobra t. l., naznaniti deželni oblasti, v katere področju se naselijo, svoje bivališče in opravičiti svojo odsotnost. V nasprotnem slučaju more notranje ministrstvo vsem prizadetim osebam vzeti njihove pravice za deset let. Ta naredba ne velja za državne uradnike, za člane in uradnike verskih družb, za odvetniške in notarske kandidata, ker so proti njim na razpolago zadostna druga sredstva.

Srečni tržaški krčmarji. Iz Trsta nam poročajo: Cena piva se je večeraj dvignila za 18 kron pri hektolitru, t. j. 18 h pri litru. Krčmarji so doslej prodajali pivo po 88 h, odslej dalje pa bi jo morali 18 h dražje, torej po 1 K 06 h liter. Oni pa so ceno dvignili na 1 K 12 h liter, pri čemur ni všteti prvotni dobiček. Jutri bo pivo še 6 K pri hl dražje in krčmarji že napovedujejo, da bodo pivo prodajali po 1 K 20 h namesto po 1 K 12 h. Na ta način se obogate krčmarji v dveh dneh za 8 K dobička več pri hl. Pivo je torej sedaj čezmerno drago in manj vredno. Vino v Trstu pa ni posebno, ker je skoro samo »dalmatinsko« vino na prodaj, a še to jako drago.

Nesreča goriške begunke. Ana Štanta, 43 let stara žena posetnika iz Podgore pri Gorici, sedaj kot begunka stanujoča na Vrhniki št. 119, je šla v soboto po drva v gozd. V gozdu pa ji je izpodrsnilo, vsled česar je padla ter si zlomila levo nogo. Zdravi se v tukajšnji deželni bolnici. Mož Ivan je pri vojakih, petero nedorastlih hčera so tudi begunke na Vrhniki.

Vživanje alkohola je po novi odredbi — ker je točenje piva omejeno, v Trstu postalo še bolj živahno kot poprej. Žganjarne so otvorene cel dan do 4. ure popoldne. V tem času ni dobiti nikjer piva. Premnogi se radi tega podajajo v žganjarne, ki delajo seve boljše zaslužke. Narod pada na bojiščih in v veliki meri tudi doma. Da se pa propadanje ljudstva omeji, bi bilo pač dobro, da se tudi prodajo žganja omeji; če ne drugače, vsaj na način, da bodo žganjarne odprte le v tistih urah, ko se sme točiti tudi pivo. S tem bi se alkoholiziranje ljudstva vsaj omejilo.

Zgodaj začeli. Tržaška policija je zasacila te dni v neki prazni vili (Chiadino in Monte št. 76) četo mladih uzmovčev, ki so bili udrli v vilo in si že navezali v sveženi obleke in drugih stvari, da bi jih odnesli. Troje mladih tatov, starih od 10 do 15 let, so ujeli, ostali so preko strehe ušli. Dva izmed ujetih sta bila radi tatvine že dvakrat predkaznovana.

Poljske vesti.

Zborovanje poljskih škofov iz Rusko Poljske. Dne 12. in 13. t. m. so zborovali v Varšavi pod vodstvom varšavskega metropolit Aleksandra Kukowskega poljski škofje iz Rusko Poljske. Predmet posvetovanj so bila vprašanja religiozna, šolska in vprašanja, nastavlja vsled novih po vojni povzročenih razmer.

Poljsko-ruski episkopat je ob tej priliki odposlal na sv. očeta udanostno adresno.

Posojilo Varšave. Kakor poroča »Kurier Warszawski«, je varšavski mestni svet sklenil, najeti novo posojilo v znesku 20 milijonov rubljev.

Poljaki v Moskvi. Poljski listi poročajo, da se nahaja v Moskvi 90.000 Poljakov-beguncev. Poljski odbor podpira 36.000 ljudi.

Židovsko vseučilišče. Varšavski listi poročajo, da bo v Varšavi ustanovljeno prihodnji mesec židovsko vseučilišče z 20 profesorji in docenti. To bi bilo drugo židovsko vseučilišče, ker imajo židje že eno vseučilišče namreč v Jafi v Palestini. To vseučilišče je združeno s sionistiškim zakladom. Na palestinskem židovskem vseučilišču poučujeta med drugimi profesorji tudi dva židovska profesorja z Dunaja.

Uradni izkazi izgub.

Iz seznama izgub št. 263. Inf. Ahlin Ivan, 27. dom. pp., 5. s., Staro Apno, 1880, mrtev (1. do 10.7.1916); inf. Božič Franc, 27. dom. pp., 10. s., Krško, 1890, mrtev (3.7.1916); desnetnik Bregant Alojzij, 27. dom. pp., 6. s., Gorica, 1875, mrtev (25.6.—8.7.1916); inf. Bregar Dom, 27. dom. pp., 11. s., Logatec, 1875, mrtev (2.—4.7.1916); četovodja Brinskele Andrej, 27. črnovo. pp., 6. s., Črnomelj, 1880, mrtev (25.6.—8.7.1916); tit. narednik Cerar Mat., 27. dom. pp., 11. s., Moravče, 1891, mrtev (2.—4.7.1916); inf. Crnak Ivan, 4. dom. pp., 8. s., Gaberje, 1894, mrtev (1.—17.6.1916); poddesetnik Deklava Josip, 5. dom. pp., 12. s., Jelšane, 1888, mrtev (25.6.1916); poddes. Doles Franc, 97. pp., 1. odd. stroj. pušk. Hrenovice, 1889, mrtev (1.—10.6.1916); desnetnik Dolinar Anton, 27. črnovo. pp., 5. s., Dobrova, 1882, mrtev (25.6.—8.7.1916); inf. Golobčič Alojzij, 27. dom. pp., 10. s., Semič, 1897, mrtev (3.7.1916); inf. Habjan Gregor, 27. črnovo. pp., 7. s., Sivca, 1877, mrtev (25.6. do 8.7.1916); inf. Jan Josip, 27. črnovo. pp., 7. s., Raka, 1872, mrtev (25.6.—8.7.1916); poddes. Jerina Lenart, 97. pp., 2. s., Trst, 1897, mrtev (1. do 10.6.1916); inf. Kučej Feliks, 4. dom. pp., 12. s., Slovenji gradec, 1897, mrtev (1.—17.6.1916); četovodja Laurinšek Alojzij, 27. črnovo. pp., 7. s., Dob, 1872, mrtev (30.6.1916); poddesetnik Lavrič Ivan, 27. črnovo. pp., 12. s., Toplice, 1875, mrtev (25.6. do 8.7.1916); inf. Levstik Anton, 27. dom. pp., 6. s., št. Jurij, 1896, mrtev (6.—7.7.1916); inf. Malnerič Ivan, 4. dom. pp., 9. s., Črnomelj, 1894, mrtev (1.—17.6.1916); inf. Marjetič Jurij, 27. dom. pp., 10. s., Bučka, 1875, mrtev (3.7.1916); inf. Menoni Ivan, 4. dom. pp., 6. s., Kamnik, 1894, mrtev (1. do 17.6.1916); inf. Miklič Anton, 27. črnovo. pp., 6. s., Trebelno, mrtev (25.6.—8.7.1916); inf. Novak Franc, 27. črnovo. pp., 7. s., Vrhnika, 1878, mrtev

(25.6.—8.7.1916); inf. Obljubek Anton, 27. črnovo. pp., 6. s., Krasna, 1879, mrtev (25.6.—8.7.1916); inf. Obreza Matija, 27. črnovo. pp., 5. s., Drtija, 1876, mrtev (25.6.—8.7.1916); inf. Pahor Karel, 4. dom. pp., 6. s., Opatje selo, 1893, mrtev (1.—17.6.1916); inf. Pestotnik Pavel, 27. dom. pp., 11. s., Blagovica, 1882, mrtev (2.—4.7.1916); poddesetnik Pirnar Alojzij, 27. dom. pp., 7. s., Brod, 1895, mrtev (7.7.1916); poddesetnik Prijatelj Ignacij, 4. dom. pp., 8. s., Krško, 1894, mrtev (1. do 17.6.1916); inf. Reven Anton, 27. črnovo. pp., 12. s., Ziri, 1876, mrtev (25.6.—8.7.1916); inf. Rogale Anton, 27. črnovo. pp., 10. s., Banjaloka, 1894, mrtev (3.7.1916); inf. Rupnik Josip, 27. črnovo. pp., 5. s., Godovič, 1890, mrtev (25.6.—8.7.1916); inf. Šuštar Josip, 27. črnovo. pp., 6. s., Kamnik, 1891, mrtev (25.6.—8.7.1916); titularni četovodja Schwentner Karel, 27. dom. pp., 10. s., Ljubljana, 1890, mrtev (3.7.1916); inf. Sečnik Jakob, 27. črnovo. pp., Horjul, 1880, mrtev (25.6.—8.7.1916); inf. Seljak Franc, 97. pp., 2. s., Ziri, 1884, mrtev (1.—10.6.1916); inf. Škoda Anton, 27. črnovo. pp., 7. s., Dobrunje, 1878, mrtev (25.6.—8.7.1916); inf. Skok Matija, 27. dom. pp., 10. s., Šmartno, 1896, mrtev (3.7.1916); inf. Stinek Andrej, 4. dom. pp., 8. s., Slovenji gradec, 1876, mrtev (1.—17.6.1916); inf. Štrubelj Josip, 27. dom. pp., 10. s., Polica, 1895, mrtev (3.7.1916); inf. Tičar Mihael, 27. dom. pp., 10. s., Kranj, mrtev (3.7.1916); inf. Verhovšek Josip, 27. dom. pp., 10. s., Litija, 1876, mrtev (3.7.1916); inf. Vites Mihael, 27. pp., Trst, 1890, mrtev (4.—11.9.1916).

Iz seznama izgub št. 464. Inf. Gerzančič Lavrenc, 55. pp., 7. s., Černič, 1889, ujet; inf. Kaiser Ivan, 15. pp., 2. s., Velikovec, 1891, mrtev (6.6.1916); inf. Lovečič Franc, 58. pp., 8. s., Kranjsko, 1891, mrtev (1.7.1916).

Iz seznama izgub št. 465. Kadet Rapac Alfonz, 6. polj. top. p., Celovec, 1892, mrtev (20.5.1916); lovec Bedenk Anton, 7. lov. baon, Črnuče, 1891, ujet; lovec Budihna Alojzij, 7. lov. baon, Dornberg, 1887, ujet; desnetnik Castellani Marij, 5. drag. p., Fara, 1890, mrtev (3.7.1916); lovec Čebulj Ivan, 7. lov. baon, Kamnik, 1884, ujet; inf. Draž Anton, 27. pp., 11. s., celjska okolica, 1893, ujet; lovec Košec Franc, 7. lov. baon, Železniki, 1881, ujet; lovec Kozamernik Ignacij, 7. lov. baon, Medvode, 1883, ujet; lovec Mameč Leopold, 7. lov. baon, Lokovec, 1889, ranjen in ujet; desnetnik Marx Robert, 22. pp., 10. s., Zabnica, 1867, ujet; tit. četovodja Matyas Anton, 27. pp., 6. s., Šmarje, 1886, mrtev (3.—9.7.1916); inf. Melanšek Anton, 27. pp., 13. s., Šoštanj, 1891, mrtev (6.7.1916); inf. Ojstrič Jurij, 26. dom. pp., 9. s., Ponikva, 1888, mrtev (4.8.1916); inf. Ornik Anton, 47. pp., 1. s., Maribor, 1891, ujet; inf. Pfeifer Ivan, 87. pp., 13. s., Sv. Miklavž, 1897, mrtev (12.7.1916); lovec Pintar Mihael, 7. lov. baon, Gorica, 1880, ujet; tit. stražmojster Priveršek Anton, 5. drag. p., 1. esk., Pišci, 1885, mrtev (3.7.1916); inf. Renko Albin, 7. pp., 14. s., Krašnja, 1897, mrtev (16.7.1916); drag. Rozoničnik Josip, 5. drag. p., 1. esk., Mozirje, 1896, mrtev (3.7.1916); inf. Ruprecht Ivan, 87. pp., 14. s., Brežice, 1890, mrtev (3.7.1916); patr. vodja Schneider Franc, 7. lov. baon, 4. s., Vič, 1890, ujet; lovec Simončič Ivan, 7. lov. baon, Cerovi Log, 1894, ujet; lovec Sivec Franc, 7. lov. baon, Zemlje, 1884, ranjen in ujet; lovec Škofir Valentin, 7. lov. baon, Zatočmin, 1887, ujet; lovec Šlaspak Ivan, 7. lov. baon, Polje, 1884, ujet; drag. Štrucelj Franc, 5. drag. p., 1. esk., Korkarje, mrtev (3.7.1916); lovec Vidmar Ivan, 7. lov. baon, Krško, 1884, ranjen in ujet; desnetnik Virant Franc, 3. sap. baon, Kalobje, ujet (umrl na švedskem v Malmö dne 26.6.1916); inf. Zavrunik Franc, 87. pp., 14. s., Celje, 1895, mrtev (8.—10.7.1916).

Iz seznama izgub št. 466. Poročnik Golčič Karel, 2. dež. strel. p., 3.1. s., mrtev (27.6.1916); inf. Dujnovič Franc, 3. črnovo. baon, 4. s., Istra, 1895, mrtev (13.7.1916); inf. Gregorič E., 2. dom. pp., 2. s., Trst, 1884, mrtev (18.6.1916); lovec Iršič Franc, 4. polk. ces. tir. lovec, 6. s., Sv. Lovrenc pri Mariboru, 1889, mrtev (12.7.1916); dež. strel. Osep Valentin, 1. dež. strelski p., 8. s., Solčava, 1874, mrtev (8.7.1916).

Iz seznama izgub št. 467. Poročnik Mahr Odo, 28. polj. havb. p., Sežana, 1879, mrtev (22.8.1916); poročnik Majerič Robert, 42. črnovo. baon, 4. s., Gradec, 1897, mrtev (4.7.1916); inf. Bezek Anton, 5. dom. pp., 4. s., Trst, 1895, ujet; inf. Božac Jakob, 5. dom. pp., 4. s., Pazin, 1885, ujet; inf. Božič Ivan, 5. dom. pp., 4. s., Buzet, 1883, ujet; inf. Brkarič Peter, 97. pp., 10. s., Sušnjeva, 1897, mrtev (1. do 10.7.1916); inf. Cerkovnik Matija, 5. dom. pp., 4. s., Srednja vas, 1879, ujet; inf. Gartner Ivan, 5. dom. pp., 4. s., Trst, 1886, ujet; inf. Furlan Anton, 5. dom. pp., 4. s., Sežana, 1886, ujet; inf. Gojak Andrej, 5. dom. pp., 4. s., Trst, 1886, ujet; inf. Gorjan Roman, 5. dom. pp., 4. s., Trst, 1886, ujet; inf. Gorjan Franc, 5. dom. pp., 4. s., Koper, 1896, ujet; inf. Karis Ivan, 5. dom. pp., 4. s., Povir, 1875, ujet; poddesetnik Krašovec Karol, 157. črnovo. baon, 4. s., Metona, 1884, mrtev (3.—13.7.1916); inf. Lavtizar Josip, 157. črnovo. baon, 4. s., Kranjska gora, 1893, mrtev (3.—13.7.1916); inf. Lipič Rudolf, 157. črnovo. baon, 3. s., Mala Lipnica, 1877, mrtev (3. do 13.7.1916); inf. Logar Ivan, 5. dom. pp., 4. s., Postojna, Jablanica, 1884, ujet; inf. Loi Franc, 5. dom. pp., 4. s., Buje, 1886, ujet; inf. Martinjak Josip, 55. pp., 5. s., Kranj, 1895, mrtev (23.8.1915); inf. Marc Alojzij, 5. dom. pp., 4. s., Planina, 1885, ujet; inf. Majer Andrej, 3. dom. pp., 3. s., Pirka, 1872, mrtev (15.—20.6.1916); desnetnik Mejak Mihael, 5. dom. pp., 4. s., št. Peter pri Gorici, 1885, ujet; enol. prost. tit. poddesetnik Mlakar Ernest, 42. črnovo. baon, 1. s., Sežana, Naklo, 1897, mrtev (16. do 17.8.1916); desnetnik 17. pp. Novak Franc, prideljen 8. pp., 15. s., Ljubljana, 1880, mrtev (3.8.1916); poddes. Olovac Anton, 5. dom. pp., 4. s., Sv. Križ, Krško, 1886, ujet; inf. Pelhan Anton, 5. dom. pp., 4. s., Šturje, 1882, ujet; četovodja Petejan Franc, 5. dom. pp., 4. s., Sovodnje, 1891, ujet; inf. Režek Franc, 157. črnovo. baon, 4. s., Trebnje, 1883, mrtev (3.—13.7.1916); inf. Samsa Mihael, 5. dom. pp., 4. s., Postojna, 1876, ujet; inf. Sau Ivan, 55. pp., 10. s., Dol, 1882, mrtev (15.6.1916); inf. Torkar Ivan, 5. dom. pp., 4. s., Gorje, 1896, ujet; poddesetnik Trampuž Josip, 5. dom. pp., 4. s., Temnica, 1884, ujet; inf. Uratnik Josip, 42. črnovo. baon, 1. s., Slovenji gradec, 1896, mrtev (26.—17.8.1916); inf. Uršič Peter, 5. dom. pp., 4. s., Slap, 1896, ujet; inf. Velušček Peter, 97. pp., 9. s., Anhovo, 1886, mrtev (1.—10.7.1916); inf. Visintini Just, 5. dom. pp., 4. s., Trst, 1887, ujet; inf. 17. pp. Vrhovec Franc, prideljen 8. pp., 15. s., Horjul, 1872, mrtev (3.8.1916); inf. Žerjal Anton, 5. dom. pp., 4. s., Sežana, 1886, ujet; inf. Žnideršič Ivan, 157. črnovo. baon, 3. s., Trst, 1874, mrtev (3.—13.7.1916); poddes. Zoran Ivan, 5. dom. pp., 4. s., Novo mesto, Gorenje polje, 1893, ujet.

Poziv na vse matere. Radi nastopivšega slabega letnega časa opozarjamo vse matere, da obvarujejo svoje otroke pred prehlajenjem. Tu je treba hitre zdravniške pomoči, ter bo zdravnik v mnogih slučajih predpisal »Sirolin Roche«, ki je splošno zelo priljubljen. Je prijetnega okusa in ga radi uživajo. Dobi se v vseh lekarnah.

Pri napenjanju z pomanjkanjem sape, utripanju srca, glavobolu, omotici, čmernosti in nerednem odvajanju, povzroči naravna »Franc Jožefa« grenčica izdatno izpraznenje, zabrani tvorjenje plinov, ter osvoboditi tesnobe čuta. Kralj. nadzdravstveni svetnik dr. pl. Merkel, ravnatelj bolnice mesta Nürnberg piše, da Franc Jožefa voda zelo milo učinkuje in če se tudi jemlje skozi dalj časa, ne povzroča nobenega mika.

Izredna državna loterija za vojnokrbstvene namene. C. kr. ravnateljstvo drž. loterij na Dunaju je priredilo sedanjo izredno državno loterijo za vojnokrbstvene namene, katere žrebanje se vrši že 5. oktobra t. l. Pričakuje se, da se z ozirom na dobrodelno podjetje, udeležje najširši krogi. Več v oglaš.

Ne prezrite današnjega oglasa „Srečkovnega zastopstva“!

Slov. voj. narodne pesmi
za štiri glasove, 1915.

Fran Marolt, Ljubljana, K 1-50 in K 1-80.
Solam, župniščem, društvom, vojakom itd. najtoplejšje priporočamo. — Najlepše darilo!

GOLDA BATERIJE
so letos najboljše! Kakovost iz dobe miru. Razprodajalci zahtevajo cenik o malih svetilih.
Vogawerke, Kralj. Vinogradi, 112, Češko.

Sprejme se
šivilja-pomočnica
za stalno delo ter učenka. —
Kje pove uprava lista pod 2277

Proda se
mlin in žaga

z gospodarskim poslopljem v dobrem stanu poleg mesta. Hitša (mlin) enonadstropna, katere se da lahko letoviščarjem v najem. Vprašanje na upravo „Slovenca“ pod št. 2261.

Iščejo se za žago blizu Sarajeva (Bosna)
štirje žagarji
Vsi uslužbeni pri žagi so Slovenci. Natlačena obvestila daje Pijana Ozren v Srečnem pri Sarajevu. 2214

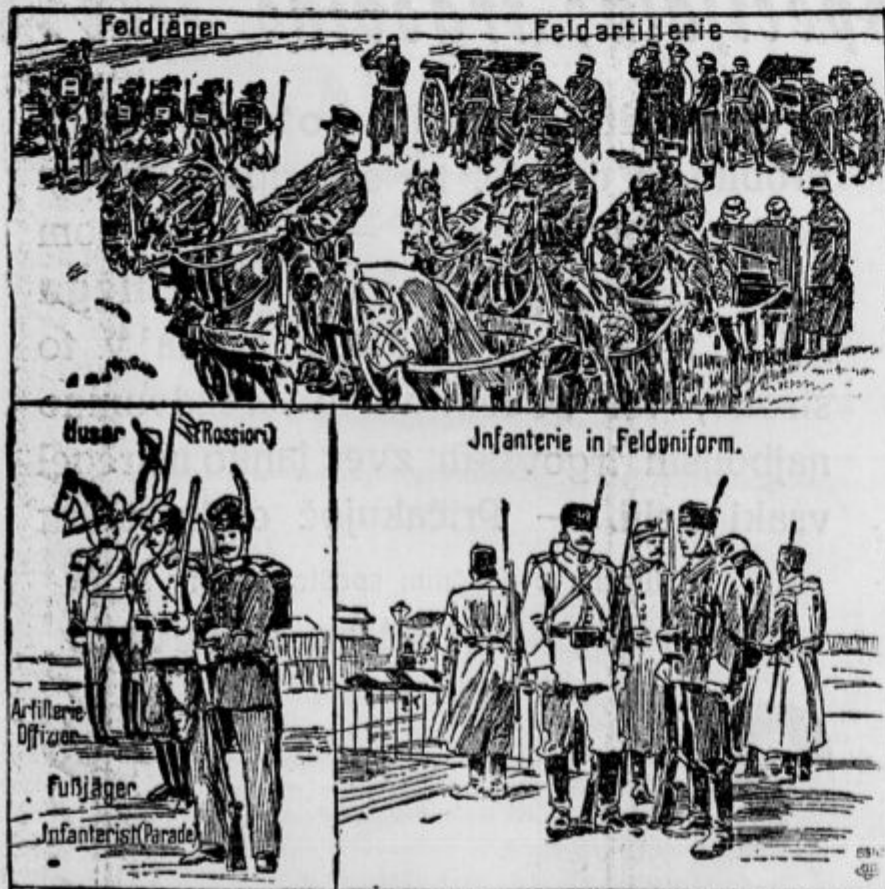
Organist
z Goriškega neoženjen z dobrimi izpričevali s postranskim zaslužkom želi stalnega, ali tudi začasnega mesta.
FERDINAND SEMENIČ Ormož pri Ptuj postrest. Štajersko.

Starejša oseba, ki je več let vodila večjo trgovino z mešanim blagom išče mesta v kaki trgovini kot

voditeljica
Ponudbe sprejema uprava lista pod šte. 2306.

Več dobrih
zidarjev
proti dobri plači sprejme stavbeno podjetje Andrej Černe, Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 23.

Proda se večja množina
M E D U
trčenega in v satovju pri Jožetu Mrak čebelarju na Viču 21 pri Ljubljani.

Rumunsko vojaštvo.

1 Ltr dobrega olja

si lahko naredi vsak sam brez vsakega truda, če naroči pri meni en zavitek 2229

„Morskega mahu“

iz katerega se da narediti liter dobrega olja, ki se popolnoma nič ne razlikuje od navadnega olja. En zavitek stane K 1—

Pošilja se najmanj 6 zav. po povzetju. Trgovci precejšen popust!

Razpošiljalnica **Ivan Urek,**

Ljubljana, Mestni trg 13.

Oskrbnik

za večje gozdno posestvo v bližini Maribora (3 postaje na se išče Prednost ima- koroški želez.) oženjeni sa- mostojni gospodarji z nekaj premoženja za kavcijo. Znanje slovenskega in nemškega je- zika je potrebno. Ponudbe z navedbo do- sedanjega dela na

Ljudsko posojilnico v Ljubljani

Prvo hranjivo podjetje za umetno steklarstvo in slikanje na steklo

Augusta Agnola
Ljubljana

Dunajska cesta št. 13
pri „Figovcu“

se priporoča slav. cerkvenim pred-tojnitvostvom kakor p. n. občinstvu za solidno izvršitev vsakov stnega umetnega steklarstva in slikanja na steklo, za stekla stvo v tugalni in navadni ornamentiki, stavbno ter portaino steklarstvo — Založba steklenega in porcela- stega blaga vsake vrste, sve- tilik, zrcal, okvirov za podobe itd. — Narisi in proračuni na zahtevo zastojni. — Spričevala mnogo dovršenih del na raz- polago. 74

Proda se

lepa bela otroška posteljsica z zagri- njalom salonska garnitura, 1 elektr. lestenec 2 metra visoko močno zrcalo za izložbo veliko zrcalo, primerno za k blagajni boa iz kožuhovine in 2 mufa več ženskih in otroških oblek. Pogleda se vsak dan od 4.—6. ure popoldne **Pred škofijo št. 1 vogal III. nadstropje.**

Trgovina!

Znano dobra trgovina, mešane stroke v Kranjskigori se radi boleznj odda. Ogleđ knjig in faktur (da se vidi letni promet) je na razpolago. 2267

Ponudbe na E. HAJEK, Kranjskagora.

Proda se 3½ leta stara

KOBILA

Kje, pove uprava lista pod št. 2290.

KUHARICA

dobro izvežbana, do sedaj samostojna go- spodinja, želi mesta h kaki boljši družini, najrajši pa h kakemu gospodu. — Naslov pove uprava „Slovenca“ pod št. 2289.

Proda se 5 komadov kompletnih izložbenih oken in vrat

z rolet. Velikost 130×300 cm. Več se izve pri stavbni tvrdki **IVAN OGRIN,** Ljubljana, Grubarjevo nabrežje št. 8. 2298

2296

U 21516-4

V imenu Njegovega Veličanstva cesarja!

C. kr. okrajna sodnja v Kranju je o obtožbi opravitelja državnega pravdnštva g. Rajkota Peterlina kakor obtožitelja zoper Pokorn Petra, zavoljo prestopka po § 14 št. 1 ces. nar. z dne 7. avgusta 1915 št. 228 d. z. in prestopka po § 32 št. 2, ces. nar. z dne 11. junija 1916 št. 176 d. z. v navzočnosti opravitelja državnega pravdnštva g. Raikota Peterlina kakor obtožitelja, obtoženca, po danes dognani glavni razpravi po predlogu obtožitelja, da se naj obtoženca postavno kaznuje, razsodila tako:

Pokorn Peter sploh Petrič, roj. l. 1861. kat. oženjen posestnik v Primskovem predkaznovan je kriv, da je dne 11. julija 1916 v Kranju 1./ zahteval za 54 kg ajde 60 K, torej da je zahteval izrabljaje izredne razmere, povzročene z vojnim stanjem za neobhodno potrebne reči očitno čezmerne cene in 2./ da je ravno takrat v njegovi posesti nahajajočo in pod zaporo de- jano ajdo prodal, s čimer je zakrivil ad 1/ prest. po § 14 št. 1 ces. nar. z dne 7. avgusta 1915 št. 228 d. z. ad 2/ po § 32 št. 3 cesarske naredbe z dne 11. junija 1916 št. 176 d. z. in se obsodi po § 14 cit. nar. v zvezi s § 267 k. z. in z upo- rabo § 266 k. z. v 24 ur zapora in 100 K denarne globe, v slučaju neiztirljivosti v nadaljnjih 10 dni zapora, po § 389 k. p. r. da plača stroške kazenskega postopka oziroma izvršitve kazni.

Kranj, dne 11. avgusta 1916.

Dev.

Po dnevnih cenah kupuje
divji kostanj, želod, ježice, cunjje, staro železo, kosti in star papir
Viktorija Panholzer
Ljubljana Pražakova ulica št. 4

Kupim cele vagone od železn. postaje

želod K 40— za 100 kg
divji kostanj K 18— za 100 kg
ježice, pravi kostanj

Ponudbe na Adolf Sohr, Graeco Pestalozzistr. 1.

Proda se

v bližini Ljubljane lepa,

enonadstropna hiša

z dvema verandama in vrtom tik ob vodi ležeča. Vsa hiša je popolnoma in lepo meblovana. S hišo se lahko dobi gostilniško koncesijo in trafiko. Pri- merna je tudi za trgovino in vsako drugo podjetje. Resni kupci naj pišejo pod »Ugodni nakup 33« na upravnštvo „Slovenca.“ 2304

Kontoristinja

z večletno prakso, popolnoma vešča strojepisja ter slovenske in nemške stenografije, se takoj sprejme. Ponudbe na: **Zavod za promet z žitom ob času vojne, podružnica v Ljubljani.** Na ponudbe začetnic se ne bo oziralo.

Vsem cenj. odjemalcem in slav- nemu občinstvu, naznanja tvrdka

Franc Skapin

filijalka Vipava 2293

trgovina z mešanim blagom,

da vsled vpoklica k vojakom začasno zatvori prodajalno.

Zahvaljuje se p. n. cenj. odjemal- cem in priporoča po spremembi raz- mer za nadaljno naklonjenost.

Kaj delajo trapisti,

o tem lahko izveš v mišči novi knjižici: „Brat Gabriel Giraud in nje- gova ustanova v Rajhenburgu.

Dobiva se pri oo. trapistih v Rajhen- burgu, v katoliški bukvarni v Ljubljani, pri J. Krajec nastl. in Urban Horvat v Novem mestu in po vseh drugih knji- garnah. Broširana knjiga velja K 2-50 in v platno vezana K 3-50, po pošti pa pri obeh po 20 vin. več. — Te ne samo vseskozi zanimive in s primernimi po- dobami okrašene, ampak ravnotako podučne in zabavne knjižice bi ne smelo manjkati v nobeni šolski in društveni knjižnici. Sezite tedaj po tej neuvadni knjižici vsi Slovenci, vse šolske, farne in izobraževalne knjižnice ter knjižnice Marijinih družb itd.!

2297

Kupim več starih

dvokoles

moških in ženskih z gumijem tudi samo gumi pisalnih in šivalnih strojev. Za mesto in okolico prodajalec lahko naznani po dopisnici. **F. Batjfel,** Ljubljana, cesta na Rožnik št. 29, dvorišče

Pisalni stroj

se prod. **Gradišče št. 15,** proo nadstir., levo. 2254

Potrli neutešene žalosti, naznanjamo vsem so- rodnikom, prijateljem in znancem pretresljivo vest, da je naš nad vse ljubljani, blagi in dobri sin, brat in svak, gospod

Ing. Viktor Starovašnik

c. kr. gozdni komisar v Šibeniku in kadet aspir.

v 26. letu svoje starosti v strašnih bojih pri goriškem mostišču dne 7. avgusta padel za domovino.

KONJICE, dne 30. septembra 1916.

Rudolf in Antonija Starovašnik, stariši.

Danica Pirkmaier, sestra.

Pavel Starovašnik, brat.

Fric Pirkmaier, svak.

Zahvala.

Za obile dokaze iskrenega sočutja, ki so nam došli povodom smrti našega srčno ljubljenega soproga oziroma očeta, brata, strica in svaka, gospoda

Avgusta Stresen
posestnika in trgovca

izrekamo tem potom našo globokočutečo srčno zahvalo.

Posebno zahvalo pa smo dolžni preč. duhovščini, gg. pevcem za tolažbe polne žalostnike in sploh vsem prijateljem in znancem, ki so pri- hiteli od blizu in od daleč ter spremili nepozabnega pokojnika k njegovi prezgodnji grudi.

Globoko žalujoči ostali.

?

?

Otvoritev trgovine!

Dovoljujem si uljudno naznaniti slav- nemu občinstvu, da bodem otvoril v ponedeljek, 2. oktobra na Sv. Petra cesti št. 28, v Rohrman-ovi hiši

špecialno trgovino mila

pralnih in čistilnih potrebščin na drobno in debelo, ter se priporočam za cenjeno naklonjenost. — V zalogi bom imel vse vrste pralnega in toaletnega mila ter sploh vse, kar spada v to stroko, ter bodem vsled brezdvomno najboljših trgovskih zvez lahko ustregel vsaki želji. — Pričakujoč obilni obisk

bilježim z odličnim spoštovanjem

Milan Hočevlar.

?

?

Za OREHOVE ter javorove, jesenove, češnjeve in macesnove

HLODE

plačuje vedno najvišje cene in sprejema pismene ponudbe z navedbo množine lesa
PETER ANGELO,
 žaga, Seebach pri Beljaku, poprej Ljubljana.

Damske klobuke

za jesenske in zimsko sezono
 ima v veliki zalogi in po nizkih cenah

2275 **Julija Polajnkó**

Elizabetna cesta št. 5.

Gma tudi veliko izbiro raznovrstnega
 kinča. — Vsako sredo in soboto se
 prodaja tudi na svetega Jakoba trgu.

Na, cenejše
dežnike in
solnčnike
 domačega izdelka

priporoča po najnižji ceni in najboljši kakovosti
 glavnemu občinstvu in prečasti duhovščini

Josip Vidmar, tovarna dežnikov, Ljubljana,

Pred škofo 19. Prešernova ulica 4.

Popravila točno in ceno.

G. F. Jurásek

vzlaščevalac glasbov
 in trgovac glasbi

Ljubljana, Wolfova ulica št. 12.

Zalora ter izpo-
 sojevalnica gla-
 sovirjev, pianin in harmonijev. Ugodna za-
 mena in desetletno jamstvo. Spec. elni zavod
 za vzlaščevanje ter popravila vseh glasbil.
 Vzlaščevalac v »Glasbeni matici« ter v vseh
 slovenskih zavodih.

Na prodaj

lepo posestvo
 z gostilno

in vso opravo vred v zelo prometnem kraju za
 K 32.000. Plača se lahko samo polovica in druga
 polovica po dogovoru na več let. Ravnotam je
 mnogo dobre konjske oprave, vozov vseh
 vrst in lesa, plohov, javorovih, orehovih,
 jesenovih itd. na prodaj. Naslove reflektantov
 sprejema uprava »Slovenca« pod št. 2268.

Pri **epidemijah** in vseh
nalezljivih boleznih

Mattonijeva

je odlično zabra-
 njevalno sredstvo

Giesshübler - kiselica

Zaloga v Ljubljani pri gg. Ant. Sara-
 bon, Julius Elbert, P. Lassnik.

Štambilije

vseh vrst za urade,
 društva, trgovce itd.

Anton Černe

graver in izdelovatelj
 kavčuk - štambiljev

Ljubljana, Dvorni trg št. 1.

Ceniki tranko. 553 Ceniki tranko.

Pozor! Blago Pozor!

se vsaki dan podražuje!

Prepričajte se,

da pri meni kupite najce-
 nejše: vsakovrsto perle,
 čevlje in vse potreb-
 ščine za šivilje. Se po
 stari ceni: velika zaloga
 umetnih cvetlic, na-
 grobnih vencev s tra-
 kovi in napisom, dokler
 zaloga.

Kat. Widmayer

pri »Solincu«

za vodo.

Išče se učiteljica,

katera bi poučevala v laškem jeziku dva dečka.

Ponudbe **A. Kajfež, Kočevje.**

Zamaške

nove in stare **kupi** vsako množino

tvrdka **JELAČIN & Ko.** Ljubljana

Ljubljanska industrija probkovih zamaškov.

Bližajo se veliki dnevi sreče!

V času do 1. feb. 1917 izžrebani bodo glavni dobitki sledečih izbornih srečk:

Novih srečk Avstr. rdečega križa	300.000	in	500.000	kron	
Turških srečk	200.000,	400.000	in	200.000	kron
3% zemljiških srečk iz l. 1880	90.000	in	90.000	frank.	
3% zemljiških srečk iz l. 1889	60.000	in	100.000	kron	

17 žrebanj vsako leto! Svota glavnih dobitkov l. 1917:

3,230.000 kron oziroma frankov.

Mesečni obrok samo **K 7—** oziroma **K 3-75.**

Te srečke imajo trajno denarno vrednost in je izguba denarja kakor pri loterijah v slučaju
 neizžrebanja izključena! — Zahtevajte brezplačno pojasnilo in igralni načrt, hitite
 z naročili!

Srečkovno zastopstvo 11, Ljubljana.

Priporočamo

FAFF brzošivalne stroje

priznane najboljše na svetu

s pismeno 10 letno garancijo!

Posebno pripravi za umetno vezenje (štikanje) krpanje perila,
 nogavic itd. o čem dajem brezplačno pouk. — Lahko in tih
 krogičen tek. — Sivajo naprej in nazaj.

Ugodne stare cene in mesečni obroki.

Zaloga vseh vrst šivank, olja ter posameznih delov za stroje in kolesa

Ign. Vok

Specialna trgovina šival-
 nih strojev in Puch koles

Ljubljana, Sodna ul. št. 7. zraven sodne palače.

Sprejem zastopnika ali zastopnico v večjih krajih na deželi.

Ustanovljeno l. 1893.

Ustanovljeno l. 1893.

Vzajemno podporno društvo

v Ljubljani

registrovana zadruga z omejenim jamstvom

sprejema in obrestuje hranišne vloge po

Rentni davek plačuje iz
 svojega. Zunanji
 vlagateljem so za poš-

4 3/4 %

ljanje denarja na razpo-
 lago brezplačno položi-
 nice poštne hranilnice

Zadruga dovoljuje posojila v odsekih na 7 1/2, 15 ali 22 1/2 let;
 pa tudi izven odsekov proti poljubnim dogovorjenim odplačilom.
 Dovoljujejo se ranžirska posojila proti zaznambi na plačo in
 zavarovalni polici ali poroštvo. Prospekti na razpolago.

Društveno lastno premoženje znaša čez 600.000 kron.

Deležnikov je bilo koncem leta 1914 2228 s 16.493 deleži, ki repre-
 zentujejo jamstvene glavnice za 6.432.270 kron.

Načelnstvo:

Predsednik: Andrej Kalan, prelat in stol. kanonik v Ljubljani.

I. podpredsednik:

Bogumil Remec, ravnatelj slov. trg. šole
 v Ljubljani.

II. podpredsednik:

Karo Pollak ml., tovarnar v Ljubljani.

Člani: Ivan Doleno, c. kr. profesor v Ljubljani; Zajo Albin, c. kr. rač. oficijal v Lju-
 bljani; Anton Kralj, tajnik Zadrugne zveze v Ljubljani; Dr. Merhar Alojzij, gimn. vero-
 učitelj v Ljubljani; dr. Jakob Mohorič, odvetniški kandidat v Ljubljani; dr. Fran Papež,
 odvetnik v Ljubljani; Ivan Sušnik, stolni kanonik v Ljubljani; Anton Sušnik, c. kr. gi-
 mnazijski profesor v Ljubljani; dr. Viljem Schweitzer, odvetnik v Ljubljani; dr. Aleš
 Ušeničnik, profesor bogoslovja v Ljubljani; Fran Verbič, c. kr. gimnazijski profesor v
 Ljubljani; Ignacij Zaplotnik, katehet v Ljubljani.

Nadzorstvo:

Predsednik: Anton Kržič, c. kr. profesor in kanonik v Ljubljani. — Člani: Anton
 Čadež, katehet v Ljubljani; K. Gruber, c. kr. lin. rač. oficijal v Ljubljani; Ivan Mišar, pro-
 fesor, v Ljubljani; Avgustin Zajo, c. kr. rač. revident in posestnik v Ljubljani.

Kranjska deželna podružnica v Ljubljani

n. a. dež. življ. in rentne, nezg. in jamstvene zavarovalnice

sprejema zavarovanja na doživljenje in smrt, otroških dot. rentna in ljudska, nezagodna in jamstvena zavarovanja.

Javen zavod.

Absolutna varnost.

Nizke premije.

Udeležba na dividendah pri življenjskem zavarovanju že po prvem letu: Stanje zavarovanj koncem
 leta 1914. . . . . K 173.490.838—
 Stanje garancijskih fondov koncem leta 1914. . . . . K 48.732.022-76
 V letu 1914. se je izplačalo zavarovancem na dividendah iz čistega dobička . . . . . K 432.232-66

Kdor namerava skleniti življenjsko zavarovanje, veljavno za **vojno zavarovanje**,
 naj se v lastno korist obrne do gori imenovane podružnice. — Prospekti zastopni in
 poštne prosto. 1439

Sposobni zastopniki se sprejmejo pod najugodnejšimi pogoji.

Marije Terezije cesta št. 12.

OREHOVE HLODE

kakor tudi

Črešnjeve, hrnušve, javorjeve ter jesenove

1839 **kupujem po najvišji dnevni ceni.**

Ponudbe na naslov: **Jos. Kralj, Ljubljana** Franca Josipa cesta št. 7.

Brzjavke:

Prometbanka Ljubljana.

C. kr.

priv.

Telefon št. 41.

Sološna prometna banka podružnica Ljubljana, prej J. C. Mayer

Centrala na Dunaju. — Ustanovljena 1864. — 34 podružnic. **Wagel Marjin trg — So. Petra cesta.** **Deležniški kapital in rezerva 63.000.000 kron.**

Preskrbovanje vseh bankovnih transakcij. n. pr.: Prevzemanje denarnih vlog na
 hranilne knjižice brez rentnega danka, kontovne knjižice ter na konto-korent z vsakodnevnim
 vedno ugodnim obrestovanjem. — Denar se lahko dviga vsak dan brez odpovedi. — Kupo-
 vanje in prodajanje vrednostnih papirjev strogo v okviru uradnih kurzovnih poročil. — Sra-
 njevanje in upravljanje (depoti) vrednostnih papirjev in posojila nanje. 15

Ustmena in pismena pojasnila in nasveti o vseh v bančno stroko spadajočih transakcijah vseskar brezplačno. Stanje denarnih vlog na hranilne knjižice dne 30. avgusta 1916 K 133.036.781—,

31. decembra 1915 na knjižice in tekoči račun K 283.243-476 —.

10 letna
garancija.Nad 5 milijonov
v rabi.Dober, zanesljiv, lep,
šivalni stroj

Naslov za pisma:

Jos. Petelinc, Ljubljana
Sv. Petra nasip 7.

Josip Petelinc-u

tovarniška zaloga

„Sritzner in Afrana“

strojev v pripravi in luksuz opremah, barva lesa po-
ljubna, vsi stroji vežejo (šitkajo), krpajo perilo in no-
gavice ter šivajo naprej in nazaj. — Pouk v vezenju
brezplačen v hiši. — Zalogo si vsak lahko ogleda ter posamezne sisteme strojev poskusi v trgovini
v Ljubljani, sv. Petra nasip 7, blizu frančiškan. mostu, za vodo, levo, 3. hiša.

Zvezna turdka (La Ditta Alleata).

opozarja cenj. občinstvo tega mesta, da kupuje spodnjenavedeno staro blago po nižerazvidnih
cenah in se blago lahko pošilja v poštinih paketih do 10 kg tudi po povzetju, cene se razumejo
neto brez poštinih stroškov:

bombažasto, staro	po K 4.50 za kg	volna, siva	po K 5.50 za kg
belo	„ „ 5.50 „ „	fini pletenina	„ „ 4.50 „ „
volna, čista	„ „ 6.50 „ „		

dalje odeje, suknjo, flanele in preproge.

Vzorci naj se pošljejo.

Naslov: Alberto Albagli, via Belvedere 7, Trst.

Ivan Gričar

Šelenburgova ulica št. 3.

Zaloga

izgotovljenih oblek

za

gospode in dečke

2155

AMERIKANSKI
SLOVENEČje prvi slovenski list v Ame-
riki. — Ustanov. leta 1891. —
Stane 15 K letno. — Izhaja v
torek in petek v lastnem domu.

1006 N. Chicago St., Joliet, Ill. USA.

Cenjenim rojakom in slavnim de-
narnim zavodom priporočamo svoj

BANČNI ODDELEK

za pošiljanje denarja na vse
kraje in izvrševanje vseh to-
zadevnih bančnih poslov. —

Vse naše poslovanje je zajamčeno!

Ustanovljeno 1842. — Telefon št. 154.

BRATA EBERL

Prodaja oljnatih barv, lakov, firneža,
čopičev, barv za umetne in sobne sli-
karje, barv za zidovje, sploh vseh v
najino stroko spadajočih predmetov v
priznani najboljši kakovosti, pri točni in
vestni postrežbi.

Ljubljana, Miklošičeva cesta št. 6.

Cene kolikor mogoče zmerne.

Nasproti hotela „Union“

Gozdne sadike.

Iz državnih drevesnic na Kranjskem
se bodo na jesen 1. 1916 prodajale, do-
kler jih bo v zalogi, naslednje vrste
gozdnih sadik:

Smreke	4 letne po 6 K
(presajene)	5 „ 7 „
črni bori	2 „ 5 „
„	3 „ 6 „
„	2 „ 7 „
akacije	1 „ 7 „
jelše	2 „ 7 „
kanadski topoli 2 do 3 m visoka	
drevesca	50 K

Cene veljajo za 1000 sadik z zavo-
jem vred, postavljene na najbližjo že-
lezniško ali pošto postajo.Naročila naj se pošiljajo c. kr. de-
želnemu gozdnemu nadzorništvu v Ljub-
ljani. 2244

Povečane slike

do naravne velikosti, kakor tudi
oljnate portrete na platno
izvršuje umetniško po vsaki fo-
tografiji

DAVORIN ROVŠEK

prvi fotografski in povečevalni zavod
v Ljubljani, Kolodvorska ulica 34a.

Gospodarska zveza

centrala za skupni nakup in
prodajo v Ljubljani.registrovana zadruga z omejeno zavezo.
Dunajska cesta 29. (uradni prost. I. nadstr.)

priporoča svojo

zalogo vsakovrstnega kolonijalne-
ga in specerijskega blaga;zalogo najboljših mlekarskih iz-
delkov: sira, masla, kon-
denziranega mleka;zalogo zajamčeno pristnega vina
iz Kranjske, Štajerske, Ogr-
ske, Hrvatske, Istre in Dal-
macije, najboljšje domače
slivovke, tropinovca, konja-
ka in ruma. (Kleti v Spodnji
Šiški št. 152);zalogo vsakovrstnih kmetijskih
strojev. Strojnik vedno na
razpolago;zalogo raznih močnih krmil, gno-
jil semen itd.Knjigo »Živinorejci in vojna« pro-
daja Katoliška bukvarna.

529

RORCEVA KOLESA
SO PA LE
NAJBOLJŠA
AGOREC
SPECIJALNA TRGOVINA S
KOLESI in DELI
LJUBLJANA
MARTJE TEREZJE CESTA 14
- NOVI SVET - nasip KOLČEJA -

Dve knjigoveški delavki

dobro izveščani v svoji stroki, se sprejmeta
tako proti dobri plači in s popolno preskrbo
pri knjigoveznici Ivan Novak, Pazin (Istra).

Abiturient

želi primernega mesta.

Več pri upravi lista pod št. 2243

8 vinarjev

(za 1 dopisnico) Vas stane moj
glavni cenik, ki se vam dopiše
na zahtevo brezplačno. —Prva tovarna ur JAN KONRAD,
c. in kr. dvor. založnik Brnx št. 1552 (Češko.)Nikel ali jeklene ure na sidro K 6.—, 7.—, 8.—
Vojno-sponsorske nikelne ali jeklene ure K 11.—
K 2.—: armirane radij, ure iz niklja ali jekla K 12.—
Masivne srebrne Roskopf remont. ure s sidrom K 19.—
K 20.—: Budilke, stenske in ure na stojalo v veliki
izberi po nizkih cenah. 3letno pisмено jamstvo Po-
šilja po povzetju. Zamenja dovoljena ali denar nazaj.

Po Najvišjem pooblaščenju Njeg. ces. in kralj. Apost. Vrhovnega,

Izvanredna c. kr. državna loterija

za vojnoscristvene namene.

Ta denarna loterija ima
21.146 dobitkov v gotovem denarju
v skupnem znesku 625.000 kron.

Glavni dobiček znaša 200.000 kron.

Zrebanje bo javno na Dunaju dne 5. oktobra 1916.

Srečka stane 4 krome. Srečka stane 4 krome.

Srečke se dobivajo pri oddelku za dobrodelne
loterije na Dunaju, III., Vordere Zollamts-
strasse 5, po loterijah, trafikah, pri davčnih
poštah, brzojavnih in železniških uradih, pri
menjalnicah itd. Igralni načrti za kupce srečk
zastonj. Srečke se pošiljajo poštine prosto.
Od c. kr. generalnega ravnanstva drž. loterij (oddelok za dobro-
delne loterije). 2157

Ljudska posojilnica

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Vloge v »Ljudski posojilnici«
so popolnoma varno nalo-
žene, ker posojilnica daje
denar na varna posestva na
deželi in v mestih.v Ljubljani, v lastnem domu Miklošičeva cesta št. 6, nasproti hotela »Union«
za frančiškansko cerkvijo sprejema hranilne vloge vsak delavnik dopoldne od
8. do 1. ure in jih obrestuje po

4 1/2 %

brez odbitka rentnega davka, katerega plačuje zavod sam za svoje vložnike,
tako, da dobe le-ti od vsakih 100 kron čistih 4 krome 50 vinarjev na leto.„Ljudska posojilnica“ sprejema vloge tudi po pošti in daje za njih vplačilo na razpolago poštne položnice. Sprejema
tudi vloge na tekoči račun ter daje svojim zadržnikom posojila proti vknjižbi z amortizacijo ali brez nje, na osebni
kredit proti poroštvu ali zastavi vrednostnih papirjev. Menice se eskomptujejo najboljše.Rezervni zakladi znašajo
okroglo kron 800.000.—.
Stanje hranilnih vlog je bilo
koncem leta 1915 23 mili-
jonov kron.